

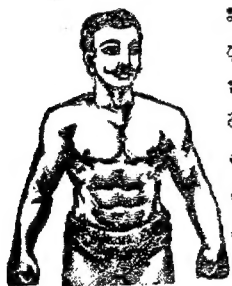
309319 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 9 వ తేది శనివారము } No. 258
సంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర పౌష మాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౨౫౮

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్యకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ వ్యవస్థాపిత లో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే నిర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున నుఖసంబంధమైన సెగ రోగములచే యెందరు బాధ పొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేవతావర్ణప్రసాదము. దీనిని సేవించిన క్రమము ప్రస్తావన, పుష్టి నిచ్చి నామలకు పటుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరూ వాడవచ్చును. (586)
18 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల సెట్టు 2-కి 2-8-0
24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0
1 సెట్టుకు పోస్తేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి ఇవాలి. చిరువాడు:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమే స్త్రీ, పిడి, సామలకారు పేట, చుదరాసు.

For Sale.

One Garford it on buss to seat 18 passengers, with char-a-banc closed body with doors on sides, top, side-curtains &c., complete Rs. 9500. The car is practically new having been very little used. (1054)
Apply ALLY BROTHERS, Mount Road, Madras

మోహినీ తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, పెండ్లుకలు రాలకుండును. పెండ్లుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనం డిపో, 6, లంబుకెట్టిపిడి, చుదరాసు.

యుద్ధపటములు గల పుస్తకము ఇనాము. ప్రసిద్ధిజెందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచార్యులవారిచే తయారు కాబడిన సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమరారి అను మాత్రల డబ్బి 1 తెప్పించుకొను వారికి వై చెప్పిన పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. 1088
ధర్మవైద్యశాల, 2/104 వారాయణ మొదలిపిడి, చుదరాసు.

అమృతాంజనము

జిన్నీ నొప్పులకు పరమాద్భుతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బారి

జోలును. వాచుపు

పోట్ల పొగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింటు నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ చుదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు.

దీనియందు గండివి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి చెల్లిసంబంధముగు పుండ్లు, దురద, గడ్డి, పాదలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగా బాగుగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాడెమును యిచ్చును. అన్నిచోటను శ్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిడ్డతై మా వానమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపును. (751)
రంగనాథం శెట్టి అండ్ బ్రదర్సు, మదరాసు.

AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras

నేను కావ్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైన కాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

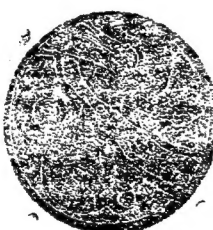
(1049)

ఎలెక్ట్రా లివడ నడక

చాల నిశ్చయముగనుండును.

గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్రామిణి స్విసు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్ప బహుమతి (గ్రాండు ప్రిక్స్) ఒకంక జడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్వా లెట్ కం పె సి, స్విస్ మేడు.

సన్నకమైన గడియారములు, చాక ధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతివోటున దొరకును.

విజిల్లు: జి. ఇ. సంపత్ శెట్టి అండ్ కో, ఎస్ప్లనేడు, మదరాసు.

కావలయును.

వస్తువుల రాజధానికంటేకును సోలువిజిల్లులు కావలయును.

ఆటోపరస్తాక్ (రిజిస్టర్డ్)

పగసానుచుండును, వాని తాలూకు వస్తువులను అమ్మకలయెను. చాల అడ్డంకు సంపాదించవలెను. ఈ వస్తువు లన్నియు ఈ రాజధానియందు ప్రతిగృహమునందును వాడబడుచున్నయని. ఇతరకంపెనీ సరఫరాకంపెనీ కమీషనుకంపెనీ మేముచాల లాభముగ నిచ్చెదము. ధరలు మితిముగ నుండును. తక్షణము బ్యాంకు సెక్యూరిటీతో దరఖాస్తులను పంపుకొనుడు.

(490) ఈ తీర ప్రత్యక్షము లన్నియు ఆంగ్లభాషలోనే యుండవలయును.

The Parasthan Perfumery Co,
No. 1, Phydonic, Bombay, No 3.

వివాహ మహోత్సవముల

కాలము సమీపించుచున్నది

అవసరములో అంగళ్లకుపోయి ఎక్కువ ధరల యిచ్చి పట్టుపు అంగవస్త్రములు తీయుటకంటె సరిగచీరలు, ధోవతులు, బహుమతులు ఇచ్చుటకు కావలసిన వస్త్రములు మున్నగు సవి వివాహమునకు కావలసిన జవిల్లికి ముందుగానే మాకు ఆర్డర్ లిచ్చుట మంచిది. ఇప్పుటి కాలమునందుగా నాగరిక మాదిరిల ప్రకారము పట్టుచీరలు నేయబడును. చాయకు పూచీ ఇవ్వబడును. 100-కి 25 రూపాయలు పంతున ముందుగా అడ్వాన్సు పంపవలెను. స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్. (శాంచి: మధుర. కంజీవరం.

K. B. JOSHI & Co,

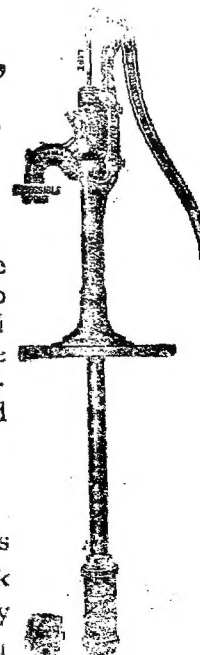
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

మిక్కిలి మనోహరముగ నువాసన

126

ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు చరిత్ర కనుగొనగలిగి, సాటిలేని మనోహరము నువాసనగలది, అల్పాహారముగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్కలసారము.
నీ మువ్వలై కొన్ని చిరువుల్లు చిరుకరించినచో, మనోహరము నువాసన నిన్నులవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుంచును.
చిన్న సైజు (అర (హా)) సీసా 1-కి రు 0-8-0
పద్మరకము సైజు 1-రూ " " 0-12-0
వేరొక సైజు 2 " " " 1-4-0
పెద్ద సైజు 4 " " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, నట్టానులు దిలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రకాసు దొరకును. నీటి లనేకముగ నకలా నెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుగొను సీసాలైన ను, కాట్టవైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ ముక్కల సులభములను పరిశీలనచేయ గోరవూ రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అణగారినట్లుగల నువాసనకాట్ట ఉచితముగ పంపుదురు.

సాలో ఏదంటే ఇంగ్లీషు ఇంజనీర్ ప్రగ్ అందు తెలుగులో కొ; నెం. 155, బొంబాయి.

కృష్ణలొగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

నుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదిలోపు అమృతాంజనము దీపావారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇదియలకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాక్షధము
చక్కని డబ్బీతో నెల రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.
అమృతాంజనం సి పో,
109, ప్రెజిడెన్సీ, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై హంద్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామి ములు, వారి చిత్రగుణములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
నెల రూ. 1-8-0, పోస్టేజీ నేటు
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

కీర్తికేళులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చ. గుని

రంగుల చిత్రవటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారు చేయబడిన 'లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా'ను నేవించండి. దీనిని నేవించిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలి యెక్కువ మొదలయినవి కలుగును. స్వస్థ శరీరము, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచుడుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి, మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచిగుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, పినాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈస్టాంతులు నుండి బహుమాన పత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు ఆర్డరా ప్తాంతును పంపినచో బహుమానపత్రము కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచుచుండిన వై కను సరిచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొనుగొన్న 'డి. మన్నాలాల్' అని యుండుట చూచి తీసికొన వలయును. అనుపానపత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును.
ఏజంటులు కావలసియున్నది.
15 తులారు డబ్బీ నెల రూ 2-0-0.
తహలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ వెద్దులు, సాలామిసిరి మురబ్బాబిపో, బెంగుళూరు సిటి.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాక్షధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పదైనను వదిలింపుడు.

ప్రతి వర్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింప బడుచున్నవి.
ఇండియావారు మాత్రమే 5 క; బర్మా, సిలోన్, మలియన్, గోవా, ఫీజి, బెల్జిండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాక్షధమును, ఉపయోగించు చున్నారు.
మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింట నున్న యెడల, మాటికి బైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శిశులము, శిశువాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, చలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాక్షధ తీవ్రవచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.
వైద్యకాలలో ననేకవిధముల గునునట్టియు నుపయోగకరములగు 3 రకములక మూలికలనుండియు యోగక్షధములను తయారు చేయుచుండురు."
రిజిస్టరైన యావ్యాపార గురువును, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 280 మాత్రలను సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.
6 సీసాల పాకపూరి తెప్పించుకొనిన యెడల ఖర్చునోలేదు రూ 1-8-0
12 సీసాలపాకపూరి కొనిన 2-12-0
20 సీసాల పాకపూరి కొనిన 3-0-0
సమస్త రోగములకు మూల్య ఆయాశ్వ సేవ విశ్లేషణమును దొరకెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 280 మాత్రలను సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.
6 సీసాల పాకపూరి తెప్పించుకొనిన యెడల ఖర్చునోలేదు రూ 1-8-0
12 సీసాలపాకపూరి కొనిన 2-12-0
20 సీసాల పాకపూరి కొనిన 3-0-0
సమస్త రోగములకు మూల్య ఆయాశ్వ సేవ విశ్లేషణమును దొరకెను.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూల్యదోరకును. కొనుగొను సూర్యమార్గమున గమనింపుడు. కరస్పాకాడెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(52) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనము.

శ్రీ గౌరీ తీర్థానము.

"పంజాబీ" పత్రిక:— ప్రస్తుతపు భారతమునకులన నెక్కుడు కష్టముల ననుభవించుచున్న ఓడ్రులు, కన్నడులు, మలయాళీలు, వీరికి ప్రత్యేక నాగరక మున్నప్పటికిని, వీరు పరిపాలనా సౌకర్యమునకై యితర రాష్ట్రములతో జేర్చబడిరి. కాని ప్రజాశయానుగుణముగ ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటుల గావించిన గాని పరిపాలన సౌకర్యార్థము ప్రజలను విభజించుట న్యాయము కాదు. వంగ దేశవిభజనమును రద్దు గావించినపుడు, శ్రీ చక్రవర్తిగారి నూత్రము సంగీకరించిరి. ఈ విషయమున సంబంధము కలిగిన జాతులలో చాలా నసంతృప్తి యున్నదని యెల్లరకును వెలియును. ఆంధ్రులు మిగుల పట్టుదలతో ప్రత్యేకరాష్ట్రమునకై ఆందోళనము గావించుచున్నారు. దీర్ఘప్రజలలో కూడ పశ్చిమమున హిందీ భాష మాట్లాడుచున్న నందరిని ఒక పరిపాలనముక్రింద జేర్చవలెనని దృఢాభిప్రాయములు ప్రబలుచున్నవి. బొంబాయి మధ్యపరగణాలలోని మహారాష్ట్రము ఏకము గావించబడ నిచ్చునపుడున్నారు. కావున ప్రభుత్వమువారి సమస్యను గూర్చి బాగుగ యోచించు టత్వవసరము. ప్రజాభిప్రాయము సారముగ భాషాప్రయుక్త పునర్నిర్మాణావశ్యకతను గూర్చి మా శ్రీ గౌరీ తీర్థానమువారికి నవ్వచ్చెప్పగలుగుదురు గాక యని కోరుచున్నాము.

ఎమ్. ప్రజాశక్తి గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఈ మధ్య సమాజేతమైన సామ్రాజ్యకావనసభలో శ్రీ గౌరీ తీర్థానమునెడల అసభి కార సభ్యులలో కొందరు వ్యక్తపరచినభావ మెంతయు ఆశ్చర్యజనకముగ నున్నది. అందు ముఖ్యముగ, శ్రీ గౌరీ తీర్థానములో ప్రజామోదమును బడయగోరి యాతీర్థానమును ప్రవేశ పెట్టినది జిన్నా గారు తమతోడిసభ్యుని తూలనాడు పెంతయు ఆగ్రహజనకముగ నుండుటయే గాక వారి మర్యాదరహితభావము గూడ వెల్లడిచేయుచున్నది. కాని ప్రజామోదమును బడయట తెవ్వరు ప్రయత్నించుటలేదు? ప్రతి రాజకీయతంత్రజ్ఞుడును తన అంతరాత్మ సంతృప్తిపడిన పిమ్మట తన దేశప్రజల ఆమోదమును వాంఛించుటలేదా? లక్షల కొలది ప్రజల ఆశయలన్నిటి పట్టుకొమ్మయై నిలిచి, తస్ఫులితముగ వారి సానుభూతిని, కృతజ్ఞతను బడయుట నేరమా? అట్టి సంపూర్ణముగ ఆస్మిత్యాగముగల వారున్న యెడల, అతనికి సామ్రాజ్యకావనసభ తగినస్థలము గాదనియు, అట్టివాడు హిమాలయ పర్వతముల కైనను, వహువృద్ధియు దైవయెడల మెక్కువను బోయి నమాటలు చేసికొనుచు కాలము బుచ్చులయు ననియు నేను చెప్పచున్నాను.

తీర్థానము.

ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమును మాత్రమే వాంఛించక, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజన నూత్రామోదమును మాత్రమే గోరునప్పుడు, జిన్నాగారు లేచి, శ్రీ గౌరీ తీర్థానము వలయునెడల ఈ విషయమునుగూర్చి సామ్రాజ్యకావనసభను బాధింపరాదని చెప్పు మాటలలో నర్థ మేమైన నున్నదా? ఈ నూత్రము నామోదించుచు ఓడ్రులు, కన్నడులు కూడ ఆందోళనగావించు నీ తరుణమున, ఈ విషయ మింక రాష్ట్రీయము కాదని యెల్లరకు చెల్లమే! జిన్నాగారు హాస్యభావముతో శ్రీ గౌరీ తీర్థానము పరికినపలుకులవలన లక్షల కొలది ప్రజల మానసము లాకావిరహితము లైనవి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనూత్రము సంగీకరించువారికి సంకుచితభావముల సారోపించుట మిగుల నన్యాయము.

వంగ దేశీయులలో భాషాసాసారస్వతముల ప్రభావమువలననే జాతీయతా భావముల పెంపొందిన విషయమును గాంచుచు, ద్రవిడ దేశమున కూడ జాతీయతా భావములు వృద్ధిపొందుటకు భాషయే కారణమైన విషయము తెల్లచుగుండు, ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయము కూడ సారస్వతోద్భవమువలననే జేరవలయునట్లు భారతదేశ రాజకీయ పురోవృద్ధికి భాషయే మూలకారణమని ప్రతి మానవునకును గోచరింపక మాకదు. ఈ విషయము చారిత్రమును చదివిన ప్రతి మనుజునకును తెలిసియుండును. కాని యట్టి స్వల్పసభ్యులు అసభి కారీ మానసియుల రేల శక్తికలాలపు. వీరు సమీపమున నున్న కన్నులను గాంచ బాలక భూతముననున్న కానికై చూచు గాదు అకయోగే

పరులు గలరు. అట్టివారే యీ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము వలన దేశ రాజకీయ స్థితిగతులు క్లిష్టమగునని వీరి అభిప్రాయము. ఈ సమస్యను గూర్చి తగిన అభిప్రాయములు లేక కొందరు యెడో విధముగ మాట్లాడిరి. ఈ విషయమున నింకను అజ్ఞాను లీషయము ఆకాలమున చర్చకు వచ్చినదని చెప్పి తప్పించుకొన జూచిరి.

ఇక జిన్నా గారి "బాధ" ను గూర్చుచుట విచారితము. భాషానాసంతరమున అల్పవిషయముల గూర్చి తమదక్షిణ్య సామగ్ధ్యమును వినియోగించి సుఖించుటకు ఈ కావనసభ్యులకు దిల్లికిబోవుటకై చాలాసమయ వ్యయపరచుట! ప్రజల కల్లోలం లాభకరముగ నుండు ఘనసమస్యలే కావనసభ్యులకు "బాధ" కలిగించుచున్నవని తొలగింపబడునెడల, కావనసభ సంతోషముగ కాలములుచ్చుటకే నిజమింపబడినదని ప్రజలలో తప్పక దృఢాభిప్రాయము ప్రబలగలదు. ఇండియను పేటియట్లు.

"ఇండియను పేటియట్లు" పత్రిక.

శ్రీ గౌరీ తీర్థానము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణసమస్య యందు దంతయాతమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యను గాధమగు ప్రతిబంధకము కలిగినదిగాను ఈ సమస్య త్వరలో కార్యాచరణోపయుక్త మగునని మాకుతోచుటలేదు. ప్రపథమున ఈ ఉద్యమమునకు ప్రతికూలరగు ఆంధ్రనాయకులు ద్రవిడలో నెట్టి భేదభావములను లేకుండవలెనని అభిప్రాయముతో కృషిసలిపిరి. కాని ప్రజాశయములను, న్యాయబోధనమును అట్టి అభిప్రాయభేద మత్యవసరమని యెఱ్ఱోపించు నెడల, కాంతిని నెలకొల్పుటకై అట్టి కలహముల తొలగించి, తన్మూలమున మొకకక్షవారితో విరంతిర ఆసంతృప్తి భావము నభివృద్ధి గావించుట సమంజసము కానేరదు. ఏకభాషామూలకముగ నిట్టి సమస్యను పరిష్కరింప యత్నించుట ఆశయ ప్రాయ మనియు, సుసాధ్యము కాదనియు, సామ్రాజ్య కావనసభా చర్చవలన జేలయిచున్నది. వ్రావిడుట వలన ఆంధ్రులనుభవించు కష్టములే ఆంధ్రులమూలమున ఓడ్రులను పొందుచున్నారు. కావున ఆంధ్రద్రావిడకలహ నిర్ణయమునకు పూర్వము ఓడ్రాద్రావిడహమున పరిష్కరింపవలెను. ఉత్తర గంజామండలములలోని ఓడ్రులను, ఒరిస్సాకు జేర్చ నిచ్చగించునెడల ఆంధ్రుల న్యాయబుద్ధి సుద్రుసీధము కాగలదు. ప్రజాభిప్రాయానుగుణముగ వర్తించు టత్వవసరము. ఆంధ్రమండలములలో సాధారణముగ నెల్లరును ఇట్టిమాటల కనుకూలురుగ నున్నారా? ఇవి తమకు లాభకరమని వారు తలచుచున్నారు. అట్లైనయెడల వారి కెట్టి పాలనము కావలెను? చెప్పరాష్ట్రీయన ఆంధ్రులొక ప్రదేశమున నున్నారు. కాని వీరికి ప్రత్యేక రాష్ట్రనిర్మాణము గావించునపుడు, బల్లారి మండలమున చాలభాగము కన్నడలచే నాక్రమింపబడుటచే ఆభాగము కన్నడరాష్ట్రీయన చేర్చబడవలయును. ఉత్తర సర్కారు దత్తమండలపరిహద్దులలోని ప్రజలకు భాషాభేదములు చాల కలవు. ఉత్తరసర్కారులను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయముగ నిర్మించుట క్రియాసరణము అనువిషయము గూర్చి సులభముగ సమాధాన మొసంగబాలము. కాని ప్రత్యేకస్థానికసమస్యను ఘనసమస్యలతో నమ్మితితము గావించి దేశపరిస్థితుల క్లిష్టము గావించుట ధీమంతులకు లక్షణము కాదని మాయభిప్రాయము.

"జస్తిను" పత్రిక.

శ్రీ గౌరీ తీర్థానము తమ తోడిసభ్యుల అభిప్రాయమును గనుగొనక, వారెంతవరకు తమ్ము సుమర్శించుకో తెలిసికొనకయే శ్రీ గౌరీ తీర్థానము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజన తీర్మానమును సామ్రాజ్య కావనసభలో నెట్లుపాపించిరో తెలియుచున్నది. వీరితీర్మానము క.కా.కాలలో విద్యాధ్యులు చర్చించుటకు పనికి వచ్చును. ఈ విషయమును కైస్త్రీస్తరకకాళాలావిద్యాధ్యులు తమ సమ్మేళనసంఘసభలయందు చర్చించిన బాగుండును. కాని, కార్యసాధక రాజనీతిజ్ఞు లనబడు శ్రీ గౌరీ తీర్థానము ప్రవేశపెట్టబడుటచే, నది తప్పక తీరస్కృత మగునని వేరే చెప్పు నవసరములేదు. ఈ సమస్య మనవారిలో కొందరికి యింపవచ్చును. కాని తోడి సభ్యులతో యోచింపకుండగ ఈ తీర్మానము ను ప పాపించుట కలన, హిందూదేశ కావనసభా చారిత్రమున నైతము కావరాని రాజకీయపు మొండికైర్వము శ్రీ గౌరీ తీర్థానమున తెలియుచున్నది. తమతోడి దక్షిణఇండియా బ్రాహ్మణసభ్యు డగు కాశ్మీ గారు కూడ నిట్టి సమస్యలమూలమున స్థితిగతులను కలవరపరచరాదని శ్రీ గౌరీ తీర్థానము నిచ్చియుండిరి. కాశ్మీ గారికంటె జిన్నా గారికంటె తీవ్రభావమును వెల్లడించిరి. శ్రీ గౌరీ తీర్థానము ప్రజామోదమును బడయ వాంఛగలదని కూడ నుడిచియుండిరి. ఈ చర్య యంతయు వింతగ దోచుచున్నది. కాశ్మీ గారు హిందూదేశపు సహాయకార్యదర్శిగ మాట్లాడిరి. జిన్నా గారు శ్రీ గౌరీ తీర్థానము ప్రజానాయకత్వభావమును ఖండించిరి. కావనసభాసభ్యు లేకమై ఆంధ్రభుత్వమువారి నెదిరింప రనియు, సమ సామ్రాప్రాయము ను నెట్టియు, అందరి గుణగుణముల బట్టియు వారు వర్తించెదరని మాంటూగు గారికి తెలియజేయుట కింతకంటె మంచి సమయము లేదు. ఇండియనుసభ్యులొకప్పుడేకేభవింతురనియు, అంతద్వంద్వముగ నే భేదాభిప్రాయముల గలిగి యుండురనియు మాంటూగుగారు గ్రహింపవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయకొరకు స్వార్థత్యాగము గావించుకొనిన శ్రీ గౌరీ తీర్థానము దక్క, నితరులకు మాయభిసందనములు.

కామనువీలుపత్రిక యిట్లుల వ్రాయుచున్నది.

"మద్రాసు ప్రతినిధి" యగు బి. యె. శ్రీ గౌరీ తీర్థానము రాష్ట్రీయపునర్నిర్మాణము గూర్చి చక్కనియుపన్యాస మొనగిరి. ఈసంస్కరణము ఫలించుటకు, రాజ్యాంగసంస్కరణ ప్రధానము నాపీయుంచ నవసరమేదని శ్రీ గౌరీ తీర్థానము దెలుపుట భావ్యముగ నున్నది."

స్వరాజ్యచాకదక్యము.

'నిర్వాచకులుగాని మన విద్యాధికులుగాని, యింకను, రాజకీయములం జక్కగ నేర్చుకొనలేదు. కొంత కాలమునకును సంపూర్ణ స్వరాజ్యాందోళనము నాపీయుంచవలసినది' అని మేము చెవినిట్లుకట్టుకొని మనవి నేయుచున్నారము. కొందఱు మామాటలు విని నవ్వుకొందురని మే మెఱుంగుదుము; తెలియనవ్వకు తెలిసినవారికై, మనవారు నవ్వుట యాచారమయినది; ఈ పరిస్థితికై గారణము మన పూర్వాచారము! మనకు విద్యభ్యాసము కలదనియు మన ఋషులు! సామ్రాజ్యవత్స్వీయాపులేయనియు, మన కాశ్మీయులు యెఱ్ఱోపించుచుండగ, మన వారు నవ్వక మఱియేమి నేయగలరు! సర్వజ్ఞత్వము తల

జ్ఞే గు భ య ము లే దు.
వైద్యరత్న కండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
జ్ఞే గు జ్ఞే గు
ని వార కౌ మ ధ ము లు
మా మందులు గడచిన ఇరుడిది వత్సరములగ ఇండియా, బర్మా, సిలోకా దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక జ్ఞే గు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితియు. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
జ్ఞే గు సో క దు.
ప్రామానికావనము 6 డౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రూ ౧-౦-౦ | శిశువృద్ధులకు 1 డౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రూ ౦-౧-౦
డిటా 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిటా 1 " " ౦-౧౦-౦
పాస్టరింగు బొమ్మజేయు. గోరువారికి మాత్రమే కాళ్ళుటలా గునితముగ నుండుటలు.
తెలి విలాసము:- "పండ్లబిట్" ముద్రచాసే.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పకావీధి, డి. టి, మదరాసు.

కక్కినవారి కేసును నచ్చు జెప్పించాల రని యూహించుచున్నారము.

ఎట్టి ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిన, తేజము బాగుపడఁగలతో వోట్లగఁ జెలియదు; ఎట్టి విషయములగున్నా దొర తనమువారిలో బోరాడిన, తేజము బాగుపడఁగలతో మన ప్రాతినిధ్యులకుఁ జెలియదు. ఇట్టి తరుణమున సంపూర్ణ స్వరాజ్య స్వాతంత్ర్య మెందునకు? కాల్పనా? లేక మొండి చేతులవారికి నెనగలు తినుట నేర్పనా? ముందు మన స్థానిక ప్రతిష్ఠాపనములం బాలించు నియమములను, సంస్కరింపించు కొని, పాలనాసాధ్యములం బూర్ణముగఁ జెలిసికొనవలయును; వోట్లకుఁ గల బాధ్యతలగున్నా వారికిఁ బూర్ణముగ నిజములగు సంగతులు బోధింపవలయును. మనకుఁ బ్రతినిధులు కాఁగోరు ప్రహేళిక 'పిల్లిమీద ఎలుకను, ఎలుకమీద పిల్లిని' ఎక్కించు గుణములకుఁ దిలకింపము లాఁగవలయును; పిమ్మట కొంతకాలము, క్రొత్త దమ్ముడియైన గర్భపెట్టకుండ ఎన్నికలను నిర్వహించుకొనుట నేర్చుకొనవలయును; అటు పిమ్మట స్వరాజ్య చాకచక్యముఁ జూపించి, దానిని సంపాదించు బ్రయత్నింపవలయును. (ఆంధ్రప్రకాశిక)

రాజప్రతినిధిగారి ఉపన్యాసము

ప్రతికాళిప్రాయములు.
శ్రీయుతులు:— తాముచేయు విధానము నెల్లరునంగీ కరింతురని నమ్మకము లేదు. తేదీయము తాము చేసినదాని నంతయు నిర్వహించుముతో చేసెడివినియు వెన్నుపట్టు ప్రభువు గారనిన. ప్రభువుగారి నిష్కలమృత భావమును గూర్చి సంకేపించువా చెప్పవలసి వేయ. అటులేవారి అభిప్రాయములతో నేకీ ధివించినవారు గూడ నిష్కలమృత భావములే యని ప్రభువుగారు గమనింతురుగాక.

ఇంగ్లీషు మను:— అభివృద్ధికాలమునందు ఇండియా దొరతనమువారే పరిపాలించుచు గాని అందోళనమునకు లొంగి పోయి దొరతనమువారు నమ్మకమును కలిగించిన మాట సంభ్రష్టి కలుగును. ఈ మరల తేవు చాల హానికర మగును.

అంగ్లొండియనుశ్రీ మోసము

ప్రాచీన ప్రాంతంబా ఆమె అంగ్లొండియను శ్రీ దివ్యుడు నెలలో బోంబే క్రాంతిల పత్రికా కార్యాలయ మున కేగి బి హోమ్సును గారిని సందర్శించెను. తా ననాధ ననియు తనకు ఆరుగురు పిల్లలున్నారనియు వాటిపాపమునకు నిధి నేర్పవలయుట పత్రికలో ప్రకటింపకలెననియు ఆమె చేడగా నాతడు కనికరించి దీక్షంబరునెల 22-వ తేదీని ప్రకటించెను. 4 గురు బాలికలను 2 రు బాలురను పాఠశాలకు పంపెదనని ఆమె చెప్పెను. ఆ ప్రకటనము చూచి ఆ నెల 22-వ తేదీని ఒక భారతీయుడు రు 100 లు పంపెను. తరువాత మొత్తము రు 750 లు చేసెనని. వెల్లింగ్టన్ ప్రవ్వి గారు 50 లు పంపిరి. పిల్లలను చీనాలోని పెయిలరు హై స్కూలుకు పంపుటకేర్పరచిరి. రు 500 లు కావలెనని ఆ శ్రీ మొకనాడు హోమ్సునుగారి నడిగెను. ఆయన చెందుపాయలు 250 ల వొ" నిచ్చెను. తరువాత మోసమును గ్రహించెను. సి. వి. డి. వారికి తెలిపెను. ఆమె చాల రుణములుచేసి. ఆసంగతి తనధర్మతెలియకుండ చేయుట కీ యుక్తిపన్నినని కనుగొని కేసుచేసిరి. ఆమె నేరము నెప్పుకొనెను.

కాకినాడ

కాకినాడనుండి మాస్ట్రీకువిలేఖకుడు నేడిట్టుకంటివార కంటి:—వైరుల సహజసిద్ధమైన మామూలకును ప్రభుత్వమువారి కింతవరకు తెలిసియుండినది. మునుపకును వాగ్దానములకును నీటితీర్చి కాననపు సకరణ బిల్లు విరుద్ధముగ నుండి తేజమునందు కృపహరమునందుగల వ్యాయమునుసరించి బ్రీవీ క్యాబుల వారు ఉగ్గాము కేసునందు చెప్పిన తీరునందలి సారాంశము నది వ్యక్తము చేయుచున్నది గనుక, దీనిని ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టినందునకు కాకినాడ పౌరులు దివానుబహదూరు అనర బిలు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యవారాయణమూర్తి నాయకుగారి యధ్యక్షతక్రింద సభ చేసి తమయస్సుపట్టిని తెలిపిరి.

కాజుమహేంద్రవరమునందు ప్రతిష్ఠింపబడిన శంకరాచార్య వరమునందుంచుబడిన సంస్కృత పాఠశాలకు నలసంవత్సర ఆక్రమణ బ॥ ౫ మొదలు పింగళిసంవత్సరము ఆక్రమణ బ॥ ౫ వరకు రూ॥ 205-11-9 లు వసూలై రూ॥ 180 లు కరైవసకుట.

స్థానిక వార్తలు

—(౧)—

శ్రీపతిని యాండవర్ అన్న దానసమాజము:— వై సమాజమువారు మామూలుగ ప్రతి నెలకు బీదల కొనుగు అన్న దానము కేపటి 2 నము (10-2-18) జార్జిటవునులో నాటుపిళ్ళయారు కోవెలవీధిలో జరుగును.

బాల వివేకదాయిని సభ:— నేటి ఉదయము (9-2-18) 8 గంటలకు వైసభాభవనములో డి. కృష్ణ స్వామి యను విద్యార్థి భూతదయను గూర్చి ఉపన్యసించెను. వి.కొరస్వామి అయ్యగారు ఆగాన నాధిపత్యము వహించిరి.

తపాలానోటీసు:— కొళింబోమిడుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తపాలు ఈ నెల 14 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసు లో గట్టివేయబడును.

దేశీయప్రార్థన సమాజము:— రేపు (శనివారము) సాయంకాలము 8 గంటలకు వెరంబూరులో రాఘవాచారి యాదవీధి నెం 15 రక గృహమందు ప్రార్థనసభ జరుగును. చేపూరు మునుస్వామయ్య గారు తెనుగున ప్రార్థననల్పి 'ఈశ్వ రానుగ్రహము' గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

భారత సేనాసమితి:— వైసమితివారి యాజమాన్యము క్రింద నేటి సాయంకాలము (9-2-18) 6 గంటలకు సలాయిలి సాయిగారు కోవెల వీధియందున్న కాన్వోకేషను మోడలు పాఠశాలా భవనమున వి. సోమదేవ శర్మగారు గురు భక్తిగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

శ్రీమత్ వాల్మీకి రామాయ గోపన్యాసములు:— వై ఉపన్యాసములు నేటి మొదలు ఆనుదినము రాత్రి 8 1/2 మొదలు 10 1/2 గంటలవరకు జార్జిటవును కందప్పమొదలి వీధి నెం 19 రు వ గృహమందు బ్రహ్మశ్రీ పండిత తిరుకొత్త య్యూరు రామానుజాచార్యులుగారు చెప్పెదరు.

అధ్యాత్మ రామాయగోపన్యాసము:— వై ఉపన్యాసము లందలి 84 వ ఉపన్యాసము సాహుకారుపేట ప్రాగ్నెన్ యూనియను పాఠశాలలో కేపటిదిన ముద యము (10-2-18) 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మహామహాపా ధ్యాయ పండిత ఎం. లక్ష్మణమూరిగారు చెప్పెదరు.

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము:— ఈ నెల 10-వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు సమాజ మందిరములో (97, అడ్లాపిళ్లవీధి) హెచ్. బాలకృష్ణ రావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ప్రార్థన జరిగించి జ్ఞానోపదేశమును చేసెదరు.

ఆంధ్రబహిరంగ సభ:— ఈ నెల 11 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5-15 నిమిషములకు ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయములో (7 కంబుపెట్టివీధి) ఆంధ్రబహిరంగసభ జరుగును. ఆంధ్రరాష్ట్రమహాజనసభా కమిటీసీరు పణమునకు అనుకూలముగ కొన్ని కొన్ని ఏర్పాటులు జరిగించ బడును. చెన్నపురి నిరాకులరు ఆంధ్రులెల్లరును ఈసభకు విచ్చే య ప్రార్థకులు.

చాకలపేట హత్యకేసు:— గత జనవరినెల 24-వ తేది తెల్లవారుజామున షేక్ ఫరీఖ్ వాడు మహమ్మదు ఘా జనువాని కత్తితోబాడిచి చంపినట్లు పోలీసువారు చేసిన కేసువిచారణ నిన్నటిదినము (8-21-8) హైకోర్టులో సాంత మైనది. మనిషి మృతిజెందునని తలంచక పొరబాటున కత్తితో బాడుమటలో హంతకుడు దోషియని జ్యూరులు తీర్మానిం చుటచే న్యాయమూర్తులు హంతకనికి 7 సంవత్సరములు వీధిపాం తరవాస కక్ష విధించిరి.

తపాలా మోటారుబండిని నడపువానికి జాల్మా నావిధింపబడుట. — గత దీక్షంబరునెల 2 వ తేదీ వరకు 2 గంటలకు మాసా సయ్యుడు సాహేబుగారు తమ మోటారుబండిలో మంటురోడ్డుపై బోవుచుండినపుడు తపాలా మో

టారుబండిని నడుపు దేనియలు అనునతడు సాహేబుగారి బండి కదురుగ బోవుచుండిన తనబండిని ఆకస్మికముగ మాంటు రోడు తపాలాఫీసు ఆవరణలోనికి నడపెను. అట్లునడపుటలో వానిబండి సాహేబుగారి బండితో డీకొని బండిలోని వారికి కొన్ని గాయములు తగిలి నవి. తన బం డి గంటకు 12 మైళ్ల కన్న అధికముగ పోదనియు, తా నా సమయమున గంటకు 10 మైళ్లవొప్పుకనే తనబండినినడుపు చుండినట్లు, బండినిప్రెస్టుటకు బూర్వము తాను చేతిని చూ పెట్టినట్లును, సాహేబుగారి బండియే అతితక్కువముగ బోవుచు తనబండితో డీకొనినట్లును నేరగడుపుచెప్పెను.

బండినిప్రెస్టుటకు బూర్వము చెయ్యిచూపెట్టుట నిజ మైనను మంటురోడ్డుకంఠమున సుందడి ఎక్కువగ నుండు ఆధాగములో దనబండిని ప్రెస్టుట దోషమనితలచి మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి 10 రూ॥ లు జూల్కానా విధించిరి.

వెద్దాపురము విద్యావిసోదినీ సభ:

నాటకప్రదర్శనము.

అయ్య:— ఈ మధ్య మీ పత్రికలో 'నాంధ్ర'దశ. పేర న్యాయో మా సభనుగూర్చి యభిమానముతో వ్రాసిరి వారు ముచ్చటించిన రీతి మా సభ బీదబాలుర విద్యాభివృద్ధి కొఱుకును, నాటకరంగముల నభివృద్ధి జేయుటకును ప్రయత్నముఁ జేయుచున్న మాట నిజము. ఉడుతభక్తితో మా చేత నైసంతసము మేము పాటుపడుచున్నాము. మా యాశ యములఁ జూచి వెళ్లరు విద్యాభిమానులు మాకు దోడ్పడి చేయుతఁ మెనంగుచున్నారు. విద్యాధికులగు దివాన్ బహదరు దురినేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారును గౌరవనీయులగు దివాన్ బహదరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యవారాయణమూర్తి నాయక డుగారును ఆంధ్రవీర కంఠీరవ బిరుదాంబితులగు కోడి రామ మూర్తి నాయకుగారును, జగ్గంపేట జమీందారులగు శ్రీ రాజాందామెర వేంకట సీతారామయ్య బహదూరువారును, మొదలగు నభిమానులు పోషకులుగనుండి మా సభకుఁ బ్రోత్సాహ మొసంగుచుండిరి. మా సభ్యులలోఁ గొందఁ టాంధ్ర కవులుగూడ గలరు. సభకొఱకై వారు నాటకములఁ గూడ వ్రాయుచుండిరి. మేము చేయుపని మంచిదనియెంచి, న్యాయ వాదులు, ఉపాధ్యాయులు, వేర్వేరు వ్యోగములం దున్న యువోగ్యులు మా సభలో సభ్యులుగఁ జేరి మా యుద్యమ మునకు సహాయ మొసంగుచున్నారు

మా యూరికి చుట్టుపట్టులనున్న పట్టణములందు మేము కొన్ని నాటకములఁ బ్రదర్శించియుంటిమి. మా ప్రదర్శనమున లోపము లందక బోలేదు. అయినను మమ్ము పలువురు గొని యాకుచు ప్రోత్సాహపఱచుచున్నందుకు సంతసించుచున్నాము. అట్టివారి ప్రోత్సాహ మందియే మేము చెన్నపురిలో ప్రదర్శింప వలచితిమి తప్పవేమింద నొక్కమారు నాటకరంగ ముల నభివృద్ధిపఱచుట సాధ్యము గాదు. మున్నందు దోషముల గుర్రెఱిగి వానిని సకరించుకొనుచుండిన కొంతకాలమున కైనను నవి వృద్ధిజెందక మానవు. సంగీత విషయమున, నభినయ విషయమున నాతిత్వము గ్రహించి నాటకులు మెలగుచుండిన నాటకరంగములు వృద్ధి కాగలవు. ఈ విషయముల నాంధ్రనాటకులు బాగుగా గమనింపవలసి యుండును.

మాలో మేము సంప్రదించుకొని, మేము నాటక ప్రదర్శనము నుచితముగ నుండునట్లు చేయ ప్రయత్నించుచున్నాము.

మా యుద్యమమున దోడ్పడి బుధులు మాకు ప్రోత్సాహ మొసంగుదురు గాక! ఆంధ్రప్రకాశికలో నొకరు వ్రాసి నట్లు మా సభయందు బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ భేదములేదు. ఆందఱును సభ్యులు గావచ్చును. — "సభ్యుడు"

మదరాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగ్నోరేటు చేయబడినది.)
నో టీ సు. (1061)

1918-వ మ్యాన్సి - కాళహస్తి శివరాత్రోత్సవము.

ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటచే రైల్వే కంపెనీవారు ప్రత్యేకముగ వ్యాపంజరు బండ్లను గాని స్పెషలు బండ్లను గాని యాత్రీకుల కొరకు వేయబడ జాలవుగాన ఆ బ్రహ్మాత్మవ మునకు పోన నిచ్చగించువారు ముందుగనే జాగ్రత పడవలెను.

నీటిపారుదల

1916-17 వ వత్సరపు కార్యనివేదికము.

నీటిపారుదల యేర్పాటు అనుకూలము 1916-17 వ వత్సరమునందు పూర్తిగాలేదని పాటకులు ప్రకటించిన కార్య నివేదికమువలన తెలుసుగలదు. ఆవత్సరమునందు పూర్వపు సంవత్సరమునందు కంటే నీటిపారుదల యేర్పాటుల క్రింద పెట్టిన ఖర్చును తక్కువ, అందులన వచ్చిన ఆదాయము తక్కువ, సాగుబడియైన ప్రదేశమునతక్కువ. మనరాజధానియందలి నీటిపారుదల యేర్పాటులు వత్సరములని చెప్పవచ్చును. ఆదాయప్రదమును, పోషకములు నగు పెద్దపనులు మొదటి విధము. మొదటిభాగమునందలి ఆదాయప్రదమైనపనులందు పది యాదపనులు నెరవేరకలసియుండియు ఒకటిమాత్రము పనిజరుగుచున్నది. ఆపనికిని అతివస్త్రములను, ఆకాలమునందు నదులవలన నదులవలన ప్రతిబంధకముగ నుండెను. పనిపాటలు త్వరగ జరుగుటకు కావలసినంతమందిజూరీలు దొరికియుండలేదు. ఆదాయ పనిములగు పనులమీద మొత్తమునందు రి, 34, 886 రూపాయలుపెట్టిరి. ఆఖర్చు చాలభాగము గోదా కృష్ణా డెల్టాలందును, కర్నూలు కడప కాలవమీదను, కావేరీ డెల్టాలోనందును జరిగినది. కర్నూలు కడప కాలవయందు బ్రాహ్మచర్యము ఆదాయప్రదములు కాకపోవుటచే వాని క్రిందపడిన సామ్యము రాష్ట్రీయశోకమునందలి ఖర్చుచేసిరి. మొత్తముమీద చిన్నకాలవ లైనను పెద్దకాలవ లైనను 84.85% మైట్లు కాలవలవలన ఆదాయము వచ్చుచున్నది. పోషక భాగమునందు గంజాములోని రుషిబల్కా సంకల్పమును, గుంటూరులోని భావనాని చెరువు సంకల్పమును, నెల్లూరుజిల్లాలోని మోపాడు జలాశయ సంకల్పమును, కర్నూలు జిల్లాలోని వేంకటాపురము చెరువు సంకల్పమును కలపు. వానిలో రుషిబల్కాసంకల్పము ప్రస్తుతము ఆచరణమునందు కలదు. లేకైన మూడు సంకల్పములను నెరవేరుచున్నవి. నెరవేరుచున్న పనులన్నిటికిని అతివస్త్రములను, కూలీలు లేకపోవుటయు, అక్టోబరు, నవంబరులలో విశేషము వర్షించుటయు తోడ్పడి, ప్రతిబంధకమును కలిగించినవి. చిల్లర పనులు చెండవవిధము. వానిపెట్టుబడికిని, వినియోగమును సంబంధించిన జమాఖర్చుల నిర్దేశములయందు, మూడవతరగతి యందలి చిల్లరపనుల కట్టు చేయకపోవుటయు ఆచరణము. నాల్గవభాగము వ్యవసాయపు పనులు. మొదటిభాగమునందలి పనులన్నియు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారి యధికారము క్రింద నుండును. లేకైన రాష్ట్రపాలకులక్రింద నుండును. రెండవ తరగతియందు 40 పనులు గలవు. వానియందు 5 పను లింత వరకును ప్రారంభముకాలేదు. ప్రారంభముకాని పనులన్నియు ఆంధ్రప్రదేశ్మునందే జరుగవలసి యుండుట సంతాపకరము. కాలవలో ప్రయాణముచేసిన పడవలవలన ఆదాయము పూర్వముకంటే 12, 699 రూపాయల వరకు ముగ వచ్చినది. ఆలాభమునందలి చాలభాగము సామ్య కృష్ణాచేరి కాలవ వలన కచ్చినది; కొంత పడవలను విశేషముగ లైసెన్సు చేయుచుగొనుట నీలాభమునకు చాలతోడ్పడినది. నాల్గవ తరగతి యందలి వ్యవసాయపుపనులందు కన్నకెన్నీ యేర్పాటులు యధాప్రకారము కృష్ణా, గోదావరి కావేరీ, కొలూరు, తామ్రపర్ణి నదులనందర్భమున జరుగుచు నేయున్నవి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్మునందలి పెన్నియో చిల్లర యేర్పాటులను యోచించుచున్నార. కొన్నిటివిషయమై పరిశీలనములు పూర్తియైనవి; కొన్నిటికి పూర్తియగుటకు సిద్ధముగనున్నవి; కొన్నిటియందు ప్రారంభముగనున్నది. విశాఖపట్టణము మండలములోని తుని యొద్ద వదికి సంబంధించిన యేర్పాటులవిషయమై ఇంజనీరింగు శాఖవారు పరిశీలనము చేయుచున్నారు. గోదావరిజిల్లాయందు కోరింగపాలవరము విలంబులకు నీటివనరును చేయుటకు ప్లానులు సిద్ధ మగుచున్నవి. కృష్ణానదికి ప్రాతూయయొద్దను నీరు తోడు యంత్రములను పెట్టి 10768 యెకరముల భూమినిసాగు బడిచేయుటకు జరిగినవిషయపూర్వక మైనపరిశీలనమును ప్రభుత్వ ముచేరామోచించి అందుకు కావలసిన క్రియాకలాపమును మంజూరుచేసిరి. కర్నూలు జిల్లాలోని తిప్పయ్యపాలయము సంకల్పమునుగూర్చి చిత్తుఆంధ్రనాలు సిద్ధ మగు చున్నది. గంజాముజిల్లాలోని గిరిసోలాకాలవ మరమ్మత్తుకు సంబంధించిన పరిశోధనలు పూర్తియై ప్లానులు, అంచనాలు సిద్ధమగుచున్నవి. గోదావరి, కృష్ణా, కావేరీ డెల్టాలలోని మురుగునీటి యేర్పాటులను గురించి ప్రభుత్వమువారు యోచించుచునే యున్నారు. గోదావరి డెల్టాలోని నిడమర మురుగు కాలు

వను శ్రవ్యుటకు మంజూరైనది. కొత్తయ్య మంజూరు జంక్షను కాలవకు సంబంధించిన మురుగు కాలవల మరమ్మత్తునకు కావలసిన అంచనాలు సిద్ధమైనవి. అనునాపురము మురుగు కాలవ మరమ్మత్తుకు కావలసిన అంచనా విషయము ఖర్చుఇంజనీరు యోచించుచున్నారు. కృష్ణా డెల్టాలోని పాలకయ గుంట నడింపల్లి మురుగుకాలవలను శ్రవ్యుటకును బట్టిపాల మురుగు కాలవను శాగుచేయుచుటకును అంచనాలు మంజూరైనవి. కాలవలమీద పెట్టిన పెట్టుబడిమీద చాలసామ్య గిట్టుచున్నను ప్రభుత్వమువారు కాలవలమీద సామ్యము వ్యయము చేయుటకు ముందుజెనుక లాటుట ఆచారముగ వచ్చుచున్నది. మంచి లాభము కలుగునవచ్చును కార్యము నుండగవనమును వహించుట భార్యముగ నుండదు. ప్రతి దానికిని మన దేశము నందు ప్రభుత్వమువారికి సామ్య లాభము కనిపించుచుండును. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల వారికి మన దేశమునందు శోక స్వాతంత్ర్య మంత గా లేకపోవుట కలన చారు స్వతంత్రించి ఆదాయ ప్రదములగు పనులకు పెట్టుబడి పెట్టలేక పోయినను వారు ఇండియా ప్రభుత్వము వారిద్వార జరుగు తున్నకొని పనిచేయించకలసియుండును. 1914-వ సంవత్సరము ప్రాతూయయొద్దను గండిపడిన స్థల మందే 1916-వ వత్సరమునందు కృష్ణానదికి గండి పడినది. ఇట్టి పెన్నియో జరుగుచుండును. వీరలవ ఇంజనీరింగు శాఖవారు చేసిన పని వృథాపోయి, ఎంతసామ్య ఖర్చుపోవుచున్నదో యోచించవచ్చును. ఒకసారి చేసినయండిన పని తిరిగి చేయవలసి వచ్చుటవలన యెంత పరిశ్రమ వ్యర్థముగ పోవునో చేరుగ నుండునక్కరలేదు. ఇంజనీరింగు శాఖోద్యోగులు మరింత పరిశీలనతో పనులను తనికీచేయుచు వచ్చిన యెడల యెన్నియో నష్టములు తప్పి తిరిగి సామ్య పోయినక్కరలేకుండపోవునని విన్నవించుచున్నాము.

నవ వినియము వెరయబడునాడు:— పూనానగరమున కిల్లాస్పర్సు నాటకకాలయందు శివ తేజీని హెచ్ ఎస్. ఏప్రిగారి యాజమాన్యముక్రింద నొక సభ జరిగెను. పెద్ద రుబరుగారు హిందూదేశమున కొనర్చిన నేవను సభవారు ప్రస్తుతించి వారి మరణమువలన తమకు కలిగిన విచారమును నూచించు నొక తీర్మాన మొచ్చిరి.

పోర్టుచేసినవానిని బంధించుట:— మైసూరు మహారాజుగారి వ్రోజేలు శ్రేణులకు యగు బాబాజీ ఉద్యోగిని చెప్పయ, మదరాసు వర్తకులయొద్ద కొన్ని సరకులకుగని వాటికి మింజానులే చేవనలు బ్యాంకువై బాబాజీ ఉద్య అని సంతకముచేసి వసంతయ్య అను వతకు వర్తకులకు చెప్పల నొసగెను. బెంగుళూరు పోలీసు సిబ్బంది సహాయమున మదరాసు పోలీసువారి కసంతయ్యను సంబంధించి తీరకు 8 క తేదీ ఉదయము రైలువైచ్చెపురికి దీనికొనిపోలడని బెంగుళూరునుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

భార్యభర్తలు కలసి హత్య చేయుట:— మలబారు జిల్లా ఇరువారు నగరములో అనామ్యదను ఒక మోస్తావాడు తన భార్యతో గూడ పిత్రార్థితమగు తనయింటిలో నివసించుచుండెను. ఆ ఇంటిపొరుకున నీ మఱి ఒక ఇంటి ముత్తు అను వాడొకడు తన తల్లితో నివసించుచుండెను. అనామ్యదకును, ముత్తుకును బాంధవ్యముకూడ గలను. వారిరువురును ఒక దినమున అనామ్యద ఇంటిగూర్చి తగవులాడుకొరి. అనామ్యద భార్య నిన్ను నీ కుమారుని మేము చంపివేసెద మని ముత్తు తల్లితో వదించెను. దీనికి భయపడి ముత్తు తన తల్లితోగూడ మఱి యొక యింటికి పోయి ఆ చచ్చుట నిక నించుచుండెను. గతనవంబరు 12 వ తేదీని ముత్తు ఏకో పనిమీద అనామ్యదను నింటికి పోయెను. సయయము చిక్కినవని తలచి వారు అతనితో తిరిగి కయ్యమునకు కాలు ద్రవ్యములను నేల పవద్రోసెను. వారి భార్య ఒక కట్టుకు జెచ్చియిచ్చెను. అనామ్యద ముత్తు నాకట్టుతో గొట్టి పీధిలో విడిచి తలుపు గంజుచేసికొనెను. పోలీసువారు ముత్తును మంజరియాను పులిలో వేసిరి. కాని అతడచ్చట మరణించెను. పోలీసువారు అనామ్యదను వారి భార్యను పట్టుకొని కేసుచేసిరి. కల్లికోట జడ్జిగారు ఈ నెల 7 వ తేదీని కేసు విచారణ మగించి నాంతకులు నిర్దోషులని యెంచి వారిని విడుదలచేసిరి.

రామచంద్రపురమునుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మాతాలా తా వేళ్ళరంభి గొట్టు గొలుగురి బాపిరాజుగారి యకాలమరణమువలన గలిగిన తాలాకాబోర్డు సభ్యత్వము నకు అనపత్తి కాపురములు ద్వారంపూడి రామారెడ్డిగారును, వోడవరం గ్రామముననుగారును కమ్మమహాజనులు ఆగు చిక్కిన వేంకటరత్నం గారును దరఖాస్తులుచేసిరి. మూడు వోట్లుపొచ్చుగా చిక్కిన వేంకటరత్నముగారికి సభ్యత్వమువచ్చినది. వీరియెడల తమాషులువారు గారికిమిక్కిలి దయ. చిక్కినవోట్లలో కమ్మవారికి వేరేచేయబడిన భోజనసతుల ఏర్పాటులో వేంకటరత్నముగారు శ్రద్ధతో కష్టపడి పనిచేసి ఆశాఖవారికి కొన్ని యిడకకాఫులవారి సంవర్ధము కలుగకుండా కట్టుదిట్టము చేసిరి. వీరు గయిలెలు మొదలయినవి యొక్కి తిరిగి విలేజ్కోడు మొదలయినవి స్వయముగా చూడగల దాధ్యవంతులు.

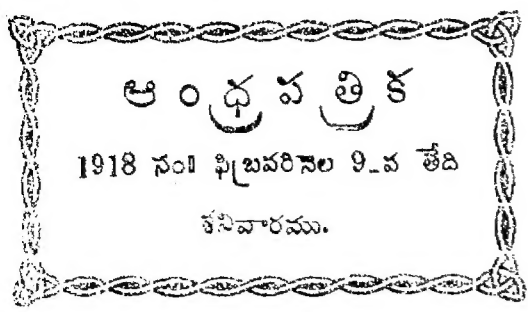
ఒకవిలేఖకులిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — ఈ తర సర్కారులనుండి వచ్చి మదనపల్లియందు నూతనముగా నెలకొల్పబడిన జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ కలకాలయందు చదువుచున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులు ఈయధ్య బందరు కలకాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు కోప్పి పానుమంతరావు పంతులు ఎం. ఏ. బి. ఎల్ గారి కొక విశ్లేష పంపుకొనిరి. అందు విద్యార్థులు గత పది సంవత్సరములనుండి యెంటుకగ పనిచేయుచున్న బందరు కలకాలకు మంచి దినములు వచ్చినందుల కెంతయు సంతసించుచు త్వరలో కలకాల సంఘమువారు తమ కళాకాలను జాతీయవిశ్వవిద్యాలయమునందు చేర్చుదురనినమ్ముచు త్వరలో నచ్చట కలకాలతరగతుల ప్రారంభించ మని కోరిరి. జడన పల్లికి వచ్చుటవలన గలుగుచున్న వ్యయప్రయాసల తెలిసిరి. గుంటూరు నివాసులు శ్రీయంత్ర కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు గత నెల 81 వ తేదీని మదనపల్లికి వచ్చి కృష్ణ విద్యాలయమున ప్రకృతరాజకీయస్థితుల గురించి యొక యావనాశ్రమ మిచ్చిరి.

ఆంధ్రోద్యమము
మొదటి యైదాంధ్ర
మహాజనసభలయందలి
 సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల
 యువన్యాసములు, వారి చిత్ర పటములు,
 సభా తీర్మానములు గలవు.
 నెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేయ.
 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకా ర్యా లయము,
 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాస్.

శారదాంబ
 ఇది శ్రీ భర్తృహృది యను నాటకము.
 సంఘదురాచారి సంస్కరణమునకు మార్గముండుజావబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. నెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
 ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యా లయము,
 7, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు

రంగుల చిత్రపటము
 ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 3-2-0
 బి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యా లయము,
 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
 శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
 దయ్యముల సర్వభూముల గురించిన శాస్త్రీయవిద్వ
 గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
 రిన్నునిజా చక్కని గ్రంథము. నెల రూ. 0.8-0
 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యా లయము,
 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ఆంధ్రవత్రిక

1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9-వ తేది శనివారము.

భావికర్తవ్యము

ఉత్తరగిరి పురుషోత్తమ మునైతి లక్ష్మీ
క్షేత్రం పిఁ బ్రహ్మలిక్ష్మీ పురుషోత్తమః కదంతి
ప్రేమం విహత్య కురు పౌరుష మత్యక్త్యా
అన్యేకైశ్చ సర్వవికారైశ్చ త్రైవిధైః

జయోపజయములు భగవదధీనములు. ప్రయత్నము మాత్రమే మానవాధీనము. మానవుని నిర్మలానందము ఫలప్రాప్తియందుకన్న ప్రయత్నమునందే సధికముగ గలదు. ఉన్నతాదర్శ సాఫల్యమునకై కష్టముల నెదుర్కొని కార్యభారము వహించుట మూలముననే జాతీయత్యాప్తియు క్రస్తుటమగును. సానబట్టిన కొలదిని వజ్రము ప్రకాశించును. విఘ్నము లెదుర్కొనిన కొలదిని, సదయహృదయుల సుగుణములు వాసి కెక్కును. రాష్ట్రవిభాగ తీర్మానమును ప్రజాప్రతినిధు లెదుర్చుట జూడ, జాతీయాశయములయెడ వారి కెంత గౌరవము కలదో కరతలామలకమయినది. దేశభాషలపై, దేశీయ సాంప్రదాయములపై నిరీక్షల నుదయించిన గాఢాభిమానము ఆంధ్రసంభవు లగు శాసన నిర్మాణ సభ్యుల మూలమున నుదయించలేదు. దేశములో ననేక నూతన శక్తులు వెలువడి ప్రజల నుజ్వేగపూరితుల చేసెను. జాతీయండు నూతనాశయముల వయించెను. ప్రాచీన దృక్పథము మాచెను. నూతన సమస్యయ సిద్ధాంతము ప్రజల మనముల నోడ్చెను. ఆంధ్రోద్యమము నూతనాశయవిహితమగుటకు సందియము లేదు. ప్రజలలో నుద్బవించిన యీ నూతన చిహ్నమునకు ఆంధ్రశాసన నిర్మాణసభ్యులే ప్రారంభమున సానుభూతి జూపలేదు. రాష్ట్రవిభాగ మనంతోడనే వారికి చిరాకుగల్గెను. ఆంధ్రోద్యమాశయముల గూర్చి మన ప్రతినిధులకు సుముఖుల గావించునప్పటికి ఆరువత్సరముల కాలము పట్టెను. ఇంకను నొక రిద్దరు మూడో భావము నహించియేయున్నారు. ప్రజలలో దినదిన మన బెరుగుచున్న భాషాప్రేమ శాసననిర్మాణ సభ్యులను రాష్ట్ర విభాగము నంగీకరించుటకు, బలవంతపరచెను. మాంటాగూగారు చెన్నపురి కేట్రారు సమయమునకు ప్రజలును, ప్రజాప్రతినిధులును గలసి ప్రబలోత్సాహము జూపిరి.

మనలోని ప్రతినిధుల నొప్పించుటకే, యింత శాల మవసరమయినంతటి, ఆంధ్రేతరప్రతినిధులను సుముఖుల చేయుట కింకను కాలము పట్టుననుటకు సందియములేదు. కష్టసుగారు చెలిపినటుల, ప్రస్తుత విభానమున ప్రజాప్రతినిధులు ప్రజలకు భాగ్యత వహింపవలసిన యవసరములేదు. ప్రజలకు తమ ప్రతినిధుల నన్నికొను స్వాతంత్ర్యమును లేదు. ప్రస్తుతపు తెన్నికలు నామమాత్రము లయినవి. అందుచే ప్రజలలో నెట్టి నూతనాభిప్రాయములు గలిగినను, ప్రతినిధులుమాత్రము వారి ప్రాచీనాభిప్రాయములనే బట్టుకు వేలాడుచుందురు. అందుచే జాతీయాశయములును, ప్రతినిధుల యాహులును ఏకప్రవాహమున నడువ కున్నవి. రాష్ట్రవిభాగము గూర్చి యనేక ప్రయత్నము లిదివరకు జరిగినవి. కాని యివి విశాలమగు సూత్రము ననుసరించక, సంకుచితములై విలసిల్లినవి.

వంగదేశమును విభాగించినపుడు, ఏకభాష మాటలాడు ప్రజలను వేరుచేయుట కాదేరీయు లంగీకరింపలేదు. కాని ఆ సామాన్య సూత్రమును మాత్రము వారనువదించక, వంగదేశ విభాగము వలదని మాత్రమే వెల్లడించుచుండిరి. ప్రజేచ్ఛకు వ్యతిరేకముగ జరిగిన అధికారుల నిరంకుశవర్తనమునకు, భారతీయు లెల్లరును తమ యసమ్మతి చెలిపిరి. కాని, విహారదేశము ప్రత్యేకరాష్ట్రమగు ననగనే వంగదేశీయులయొగ్రహము మితిమీరినది. తామే సూత్రములకై పోరాడినో, ఆ సూత్రము లితరుల కన్వయించుటకు వారాక్షేపణల చెలిపిరి. విహారదేశమునకు విశ్వవిద్యాలయ మొసగినచో, వంగదేశ విశ్వవిద్యాలయప్రతిభ దగ్గుననియు, విహారదేశమున కున్నత న్యాయస్థాన మొసగినచో కలకత్తా న్యాయస్థానపు ప్రభవము దగ్గుననియు మొదలగు విచిత్రవాదములను అన్యతబజారుపత్రికయే చేయ దొడగెను. ఇంతవఱకును రాష్ట్రవిభాగమునకై ఆందోళనము సలిపిన వంగ, విహార, ఓడ్రదేశీయులు రాష్ట్రవిభాగమునకును జాతీయ మోక్షమునకు గల సంబంధము చెలుపలేదు. ఈ సత్యమును ప్రస్ఫుటము చేసిన గౌరవము ఆంధ్రులదనుటలో సందియములేదు. నూతనముగ నేర్పడిన మహారాష్ట్రసభ ఆంధ్రులనే మార్గ దర్శకులుగ నైకొనుచున్నది. రాష్ట్రనిర్మాణ విధానము స్వపరిపాలనాసామ్యవమున కత్యవసర మని జాతీయ నాయకులచే గ్రహించబడుచున్నది. కాని శాసన నిర్మాణ సభ్యులీ సూత్రము నంగీకరించుట కింతలో సమ్మతించరు. భారతీయులనుండి సందేశము వెలువడవలెను. అపుడు తప్పని సరిగ జాతీయాశయములకు వీరలు తలయొగ్గి తీరెదరు.

నూతనాభిప్రాయము లనిన వీరికి గల కంట గింపున కనేక నిదర్శనములు గలవు. దేశమునకై తమ యాత్మసమర్పణము గావించిన మహామహులగు తిలకు, పాలు మొదలగు వారలను దేశీయ మహాజనసభలోనికి రానిచ్చుటకు పదివత్సరముల కాల మునసరమయ్యెను. అంతవరకును జాతీయవాదులను దేశీయ మహాజనసభనుండి బహిష్కరించిరి. కలకత్తా యందలి సభలో కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో నభివృద్ధి సూచకము లగు కొలది మార్పుల గావించుటకు గోరక, నాయకులంద రడ్డుపడిరి. తుట్టుతుడకు కొన్ని భాగములకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల నొసగుట కయినను, కష్టము మీద సమ్మతించిరి. అట్టిస్థితిలో దేశమునంతయు భాషల ననుసరించి రాష్ట్రములుగ విభజించుట యనిన, వీరికి దేశ విప్లవముగనే దోచి యుండునచ్చును. అందుచే భారతీయ ప్రజాసామాన్యాభిప్రాయము ప్రాబల్యము గాంచిన గాని, నాయకు లరువారు తప్పని విధికి సాగిల బడరు. జనసామాన్యపు హృదయము గనుగొన కత్తి గలిగి నట్టిము, వారి యభిప్రాయము నేకముఖముగ ద్రిప్పు గలిగినట్టియు మహర్షి గాంధీ, లోకమాన్య తిలకు, ఆదినెంటు, వివినచంద్ర పాలు మొదలగు జాతీయ నాయకులు భాషాప్రాబల్యము గ్రహించియున్నారు. దేశీయులలో స్వభాషాభిమానము గలిగించుటకు బ్రయత్నించుచున్నారు. సాంఘిక సేవాసభలో గాంధీ మహాశయుడు కలికిన వాక్యములు భారతీయుల నుత్తేజపూరితుల గావించినవి. దేశభాషలలో నుపవ్యసించుట, దేశభాషలలో సభల జరపుట, పరిపాలనావిధానమును దేశభాషలలో జరుపుట ఈ మూడొకరకై భారతీయ యువకులు తమ జీవితమును భారతీయవలయు నని గాంధీగారు దుద్బోధించియుండిరి. ఇదియే ప్రధానసాంఘికసేవ యని

వారు నుడివియుండిరి. బొంబాయిలో జరిగిన విద్యావిషయక సభయందు, మహారాష్ట్ర జాతీయవాదులు దేశభాషలలో విద్య జరుగవలయు ననియు, బొంబాయి రాజధానిలోని గుజరాతీ, మరాఠీ, సింధి, కన్నడభాషల ననుసరించి నాలుగు విశ్వవిద్యాలయములను నెలకొల్పవలయుననియు తీర్మానము దీసికొనిరాగా, అధ్యక్షులగు సర్ నారాయణ చంద్రవార్కరు మొదలగు వారు తమ యాశ్చర్యము చెలిపిరి. ఇట్టి తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుట రుష్యను పరివర్తనమునలే వారి కనులకు బొడగట్టెను. కాని దేశభాషలపైను, జాతీయవిద్యపైను దేశమునందభిమానము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్న యీ సమయమున ప్రజాభిప్రాయము భాషోద్యమముపై మరలక దక్కును. అందుచే రాష్ట్రవిభాగసమస్య భారతీయులమనముల జొచ్చి, శాసన నిర్మాణసభ్యులను సరియగు మార్గమునకు లాగితిరును. అందునకపుడే చిహ్నము లక్కడక్కడ బొడసూపుచున్నవి. గాంధీ మహాశయుడు తన జాతీయ విధానము గొనసాగువరకు, నేకదీక్షతో కృషి సలిపితిరును. ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్య ఆంధ్రుల నెదుట నుండిన నాటియుండియు, ఆంధ్రదేశమునందనూనమగు ప్రబోధము గలిగెను. గ్రంథాలయములు విలసిల్లెను. ప్రజాభిప్రాయము ఘనీభవించెను. భాషోద్యమ మారంభమయ్యెను. అందుచే ఆంధ్రోద్యమసూత్రములు భారతీయుల నాకర్షించే నేని, వారిలో నూతనవికాసము బయలు వెడలును. అపుడే స్వపరిపాలనము విజయవంతమగును.

ఆంధ్రుల భావికర్తవ్య మూలోచించుట కిది ముఖ్యతరుణము. ఆంధ్రులు త్రేతాగ్నుల మగ్గనున్నారు. ఒక వంక ప్రత్యేకరాష్ట్రము గోరినందుల, కరవలు వీరిపై గినిసియున్నారు. మరి యొకవంక, ఆంధ్రోద్యమమును జాతీయోద్యమమున కాధారము గావించి స్వరాజ్యాభిమానము జూపుటచే, స్వరాజ్యప్రతికూలురు వీరిపై క్రోధ మూనియున్నారు. కొలది దినముల క్రిందట రాష్ట్ర విభాగ సూత్రము నంగీకరించిన ఇష్టిను పత్రిక నిన్నటి దినమున సమయము దొరకినదే చాలునని రాష్ట్ర తీర్మానము గూర్చి నిందాగర్భిత వాక్యముల గురిపించి, నింత త్వరలో రంగుల మార్చినది. వేరొకవంక, ఈ యుద్యమ సూత్రముల నంగీకరించినయెడల ఆంగ్లభాషాప్రాబల్యమంతరించునేమో, దేశము అనాగరికమున మూనుగునేమో, యని ఆంగ్లభాషాపరిస్థితులలో బుట్టి పెరిగిన ఆంగ్ల సంభవులు వెరగొందుచున్నారు. ఈ విఘ్నముల నన్నిటి జయించి, కార్యసాఫల్యము గాంచుట దుర్భరముగ గాన్పించవచ్చును. కాని యుద్యమము ధర్మభూయిష్ట మగు నపుడు విజయము గూర్చి వెరగొంద నవసరములేదు. నిష్కామముగ స్వధర్మము నాచరించుట భారతీయులకు నూతనముగాదు. భారతీయుల కనుశ్రుతముగ వచ్చుచున్న సాంప్రదాయములందే యీ ధర్మ మిమిడి యున్నది. అందుచే ఆంధ్రులు ఆంధ్రరాష్ట్రముపై తమ ప్రయత్నములను కేంద్రీకరించుట ప్రధానధర్మము. అటు లని స్వపరిపాలనావిధానమున కాధారముగ రాష్ట్రవిభాగము గోరుట కేమాత్రము వెనుదీయరాదు. ప్రజాపరిపాలనమును శాశ్వత సూత్రములపై నిలువబెట్టిన గౌరవము ఆంధ్రులకు దక్కవలెను. మొదటి యుపజయములో నిరాశజెంద బనిలేదు. ఇంతవరకును నీ సమస్యను జాతీయసమస్యగ గావించుటకై, ఆంధ్రులు చేసిన ప్రయత్నము స్వల్పము. ఆంధ్రాశయములను వెల్లడించుటకై ఆంగ్ల పత్రికను స్థాపింపలేదు. రాష్ట్ర సమితులను హిందూదేశమునందంతటను నెలకొల్పులేదు. దేశమందంతటను తిరిగి

నూతనసిద్ధాంతమును బోధింపలేదు. అట్టి స్థితిలో సత్వరఫలితముల నాశించుట యడియాస. మహారాష్ట్రసభలో, కన్నదులతో, ఓఘులు మొదలగు వారితో గలసి నూతన సందేశమును పూరించవలెను. ఆంగ్లపత్రికాస్థాపనము నాలసించజనదు. దేశమందంతటను రాష్ట్రసమితుల స్థాపింపవలెను. ఆంగ్లశాసనమునకు, నుపన్యాసములు, పత్రికలకు లేఖలు, తీర్మానములు, లెండినార్డులు, మొదలగు పరికరము లత్యవసరములని నేర్చికొంటిమి. చిసెట్యుగాడిటీవల ఘోషాక్షేపణలతో నుపన్యసించినటలు, ఎట్టి నూతనాభిప్రాయము నయినను పడేపడే ప్రజలకు విసుగు విరామము లేకుండ దెలుపుచుండిన యెవల, నూతనాభిప్రాయవ్యాప్తము నులభసాధ్యమగును. ఈ సత్యమును వెన్వొంటనే యాచరణతో బెట్టవలయును. ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలినచో, నెట్టి విఘ్నములయినను ఆశయసఫలత నాపజాలవు. మహోద్యమములకై సర్వస్వమును ధారపోసిన మహామహులనేక దేశములం దుద్యమ సాఫల్యసూచనల నయినను వీక్షించక కాలధర్మము నొందిరి. కాని సత్కార్యదీక్షయందే వారి యానందము వెల్లివిరిసెను. కార్యదీక్షయందట్టియానందమునే ఆంధ్రులు పొందవలెను. శాసన నిర్మాణసభ తీర్మాన ఫలిత మట్టి కార్యకూరత్వము నాంధ్రులలో బురికొల్పు గాక!

మదరాసు శాసనసభాసభ

రేవటి మంగళవార మీ సభ సమావేశమగును. సభకు పదిరోజులకు బూర్వమే చిత్తుకార్యక్రమమును సభ్యుల కంపవలయు ననియు, మూడురోజులకు బూర్వము సరియగు కార్యక్రమము సంపవలయు ననియు గా. రామచంద్రరావు పంతులుగారు కార్యక్రమమునకు సవరణ నుపపాదించెదరు. విద్యార్థులపై బ్రయోగింపబడిన 559 వ సంబంధ ప్రభుత్వపు బుత్తరువు నుపసంహరించి కొనవలయు నని, తీర్మానము తిరిగి యుపపాదించబడును. నిమ్మజాతుల స్థితి గూర్చి విచారించుట కొక సంఘము నేర్పరుపవలయు ననియు నిమ్మజాతుధర్మ సంఘాధారణమునకై పనిజేయు సంఘములకై గ్రాంటుల నొసగవలయు ననియు, రామచంద్రరావు పంతులుగారు తీర్మాన ముపపాదించెదరు. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరించెద రని యూహించెదము. ప్రజాసామాన్యమునెడల సభిమానము జూపు అధికారవర్గము వారిందుకు యాజ్ఞేయ జెప్పటకు వీలుండదు. కృష్ణా తూర్పు డెల్టాలో కాలువలను 7 ఏప్రియలు తేదిన మూయవలయు ననియు, వరదలు రాకుండ తగిన రక్షణముల నొసగవలయు ననియు, రామచంద్రరావుగారే మరియొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు. ప్రభుత్వమువారు వ్యాజ్యములలో దిగక ముందు తగిన న్యాయసలహాలను గైకొనవలయు నను తీర్మానమును గా. ఎ. యస్. కృష్ణారావుగారు పపాదించెదరు. జమిందారులకు ప్రత్యేకముగ కళాశాల నేర్పరుచుటకు ప్రజల ద్రవ్యమును వెచ్చింపగూడదని గౌరవనీయులగు టి. రంగారావులుగా రుపపాదించెదరు. మొత్తముమీద 25 తీర్మానము లుపపాదించబడును. 155 ప్రశ్నలకుగ బడినవి. అర్జులగు నాంధ్రులకు విద్యాశాఖయందును తదితర శాఖలందును యుద్యోగముల నొసగెదరాయని, గా. వేంకటపతిరాజుగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. పరిపాలనా నివేదికమున కరీక్షలలో విద్యార్థుల యవజయము గూర్చి యేల విమర్శింపలేదని, రాజుగారు ప్రశ్నించిరి. తెలుగువారిత్ర గ్రంథములు 200 గలవా యనియు వీటిని పరిశీ

లించుటకై తెలుగుపండితుల నొకరిని నియమించెదరా యనియు, మైసూరు ప్రభుత్వమువారివలె ప్రముఖులగు గ్రంథకర్తల గ్రంథములను ప్రచురించెదరా యనియు, ప్రశ్న యడుగబడినది. మరియొక ప్రశ్న ముఖ్యముగ నున్నది. పోలీసు శాఖను అపరాధాన్వేషణ శాఖనుండి వేరుజేయు గూడదా యని యొకప్రశ్న గాన్పించుచున్నది. ఇయ్యది తీర్మానముగ నుండిన బాగుండెడిది. బాబ్బిలిమహారాజుగారు మొయిలు పత్రికకు వ్రాసినలేఖలను జూచితిరా యని రామనాధపురమురాజుగారు రడిగిరి. వేంకటపతి రాజుగారు నిరాకరింపబడిన రాయబారముల గూర్చియు, దర్శి చెంచయ్యగారి నిర్బంధము గూర్చియు నడిగిన ప్రశ్నలు నిరాకరింప బడినవని తెలియుచున్నది. ఆంధ్రయవకుని నిర్బంధము గూర్చిన ప్రశ్నను నిరాకరించుట, ఆంధ్రులకు కష్టముగ నుండును. ఆంధ్రు లికమిదనైనను నిర్బంధవాసముల గూర్చి తగినశ్రద్ధను వహించి, కార్యమునకు గడంగ గోరుచున్నారము.

రాజప్రతినిధిగారు : కాంగ్రెసు రాయబారము.

“రాజప్రతినిధిగారు కాంగ్రెసు రాయబారమునకు గాని తదితర రాయబారములకు గాని సాయముజేయుట కాతురత జూపియుండిరి. హోం రూలుకు అనుకూలమయినను ప్రతికూలమయినను, అట్టి చాకచక్యమునుండి రాజప్రతినిధిగారు దూరముగ నుండుట భావ్య” మని మొయిలు పత్రిక హితమొసగినది.

రాజప్రతినిధిగారి వాక్యములు మొయిలుపత్రిక కవుడే కష్టము గలిగించినవి గాఖాలు!

వృత్తాంతములు

బొంబాయిలో టంకకాల యేర్పగుపబడునని పత్రిక జితవయ్యెను.

అయూరియా నాకానప్తమునుగూర్చి దర్మాస్త్ర నొసర్పవలసినది బర్మా దొరతనమువారు త్రుతవుచేసిరి.

పోస్టాఫీసు లొక్కతై సర్టిఫికేట్లను నిరంతరమును ఒకగుచుండురు. ముందుమాసము 31 వ తే. సర్టిఫికేట్లొసగబడనను వదలి నిరాధారము.

తెంగుకూరు న్యాయవాదులు, తమ కష్టముఖములను విన్నవించుకొనుటకు న్యాయవాదుల ప్రతినిధులు దివానుగారిని సందర్శించిరి తెలియకచ్చుచున్నది.

ఇండియా పత్రికగారు : ఈ నెల 6 వ తేదీరాత్రి మాంచేగుగారును డబ్బోరు ప్రభువుగారును డిల్లీనుండి వెల్లిరి. మరల 18 వ తేదీకి డిల్లీకి వచ్చెదరు.

రాజధాని మేజిస్ట్రేటు : బొంబాయి నగరమునకు మరియొక రాజధాని మేజిస్ట్రేటుపదవి 8 నెలలవరకు ఏర్పరుపబడినది. ఆపదవికి బి. ఎన్. ఆఫ్ బేలుగారు నియమింపబడిరి.

పారిశ్రామిక సంఘము : పారసు, యానాంగ్లతింగు నూనెగనుల వీక్షించి సంఘమువారు 7 వ తే. రంగూనునకు విచ్చేసిరి. కమిషనువారు రచితకాలముననే కలకత్తాకు వెళ్లుదురు.

సంయుక్త రాష్ట్రములు : సర్ హోమ్స్ట్రీట్ బస్సుగారు 14 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు లక్నో నగరమునకు విచ్చేయుదురు. మరునాడుదయమున రాజలాంఛనముల తొడ సహజ్యి మెప్పురుగా రింగ్గాండునకు బోవుటకై పురమును వీడుదురు.

మక్కులుపూరుకేసు : ప్రత్యేక న్యాయస్థానము వారు వై కేసులోతిప్పుజెప్పిరి. ఏడుగురు ముద్దయలను విడచి పెట్టి 5 రు ముద్దయలకు చెరి 5 సంవత్సరముల కరకమును, 100 రూ.లు అపరాధమును విధించిరి.

ఇద్దఱు దోపిడిదొంగలు మరణించుట : గత జనవరి నెల 25-వ తేదీన బొంబాయిలో దుకాణములను దోచుకొనిన దోపిడిదొంగలలో నిరువురికి కఠినమైన గాయములు తగులుటచే బోలీసువారు వారిని జి. జి. ఆసుప్రతిలో కడచేసిరి. కాని వారిరువురును ఒక్కదినముననే ఆసుప్రతిలోనే మరణించిరి.

బగాహీను చొమ్మికేసు : ప్రత్యేక న్యాయస్థానము వారి కేసును తీర్మానించిరి. తొమ్మిండుగురు ముద్దయలను విడచి పెట్టి కక్కిన 34 ముద్దయలు దోషులని నిర్ధారణచేసి, వారిలో 28 రు 5 పం.ము కఠింపకమును విధించి మూడు సంవత్సరముల చొప్పున 36 కు కక్షలు విధింపబడెను. జేహోకడు 1 సంవత్సరము చెజనాలయం దుండవలయునని ఆరానుండి తెలియకచ్చు చున్నది.

రక్షించబోయి అపాయమును తెచ్చుకొనుట : కొలంబోలో గత బుధవారము ఒక రైలుబండి కొట్టారొడ్డు స్టేషనుకు బోవుచుండగ పట్టాలపై నొక కుక్క నిలబడియుండుట చూచి వానిని రక్షింపబోయిన సికావాలి జాతివాడు కుక్కను రక్షించెను గాని తాను రైలుక్రింద పడెను. తక్షణమే రైలు ఆపబడినను వాని చెయ్యి విరిగినది. అతడిప్పడు కొలంబో జనరలు ఆసుప్రతిలో జీకత్తును పొందుచున్నాడు.

పినతండ్రిని చంపుట : కల్లికోటలో ఒక నాయకు బాలుని యాస్తికి వాని పినతండ్రి గార్డియనుగ ఉండి బాలుని సంసారపోషణమునకు సరిగ ద్రవ్యమును ఇయ్యని హేతువున ఆ బాలునికి తన పినతండ్రికిని దెప్పలాట జరిగెను. ఆ దెప్పలాటలో బాలుడు తన పినతండ్రిని కత్తితో గట్టిగగొట్టి చంపెను. పోలీసువారు వానిని పట్టుకొని కల్లికోట జడ్జిగారి యొద్ద కేసుచేసిరి. ఈ నెల 7 వ తేదీన కేసునిచారణ ముగిసి బాలునికి ఉరి కక్ష విధింపబడెను.

కూలీల సమ్మేకట్టు : కోయంబత్తూరు సందలి కాలే శ్వర యంత్రకాలలలో నొక మేష్ట్రీ యొక కూలీవానిని కాలి చెప్పుతో గొట్టినందున వాని తోడికూలీలందఱు సమ్మేకట్టు కట్టి పనిమానివేసినని నిన్నటిదినమున (8-2-18) వ్రాయబడినది. చెప్పుదెబ్బ దినినందున ప్రాయశ్చిత్తముకొనుట వ్యయముగు 12 రూ.లను మేష్ట్రీ ఇచ్చుట కంగీకరించినందున కూలీలు వానితో రాజీనామాపడి తిరిగి పనిని ప్రారంభించిరి : అని తెలియుచున్నది.

కలకత్తా వెనుదలు కటకంకజకు ఈడుట : గతమంగళ వారము కలకత్తాలో ఆర్మీరీయకు ఘాటు యొద్ద ఒకడు పదిలోనికి దిగినది. మధ్యకు ఈ యుభోవుచుండెను. వానిచే నుకనే కొండలు పడవవాండ్రు నదిలోనికిబోయి వానిని పట్టుకొని ఒడ్డునకు వీసుకువచ్చిరి. ఒడ్డుకు చేరుకునప్పటి కతడు స్మారకము తిప్పియుండెను. పడవ వాండ్రు వానిని పోలీసువారి కొప్పుగించిరి. నాస్పదేశమగు కటకంకజకు బోవయ్యింది దెబ్బలేమిచే నదిలో నీరుకొని బోవనిశ్చయించుకొని నీటిలోనికి దిగితిని తెలివకచ్చివెనుక వాడు పోలీసువారిలో కెప్పెను.

ఒక న్యాయవాదిపై కేసుచేయబడుట : అఫీషియలు 8 ఫిరీగారి కోర్టులో విచారణజరుగుచున్న ఒక కేసులో వాని తరఫున సాక్ష్యముచెప్పటకు నోటీసుపంపబడిన గోవిందరావులు మొదలి యను నొక బట్టలవర్తకుడు కోర్టులో సాక్ష్యము చెప్పుచుండగ ప్రతివాది తరఫున్యాయవాది ఏ. దొంస్వామయ్య గుగారు సాక్షిని నేరూకాళములాడి ఆతని పరువును భంగపఱుచు మాటలు బహిరంగముగ కోర్టులో పలికినందున బట్టలవర్తకుడు దొంస్వామయ్య గారిపై పోలీసుకోర్టులో కేసు చేసెను. ఆ య్యగునికి నోటీసంపబడినది.

ఆహారనియమము : బొంబాయిలో ఆహార నియమకోడ్యోగి ఈ నెల 7 వ తేదీన దేయ వర్తకసంఘమువారి తో నాలుగించెను. రైల్వేపనివాం డలో చాకరులకు నొకరులకు రైల్వేకుం వెంటిల్లబసలనియ్యకలెను. ధాన్యపుకొట్టనువీర్పరుచవలెను. ధాన్యమును కొ.త.తం. అమ్ముట మానివేసినందున ధర పె గించిన ప్రభుత్వద్యోగి కాడెలుగారనిరి. గ్రామాదులనుండి ధాన్యము బొంబాయి నగరమునకు రా వీలకలెపోవుటయే కారణమని కోడెనిరి. అందులకు రైల్వేవారి ఏర్పాటుచేయ వలె నిరి. నో.సము. దొరతనమువారు తీసికేయవలెననిరి.

(రెడ్యు వజన్.)

భూగతజాతీయ సమాజమువారి యాదరణ.

లంకాన, సిద్ధిచరిత్ర:— వెట్రాగ్రామ సోవియలు
సభకు జర్యకు సాంఘిక వాయకు లగు శివకు వెట్టు వడ్డరు
గార్లు గౌరవాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. జర్యకు సాంఘి
కులు ముండ్ల యల కంచెల క వలకున్న సోదరు ని సోని
యటువాన జర్యకు జిన్టీయా సాంఘికులకు తంతివార్త
నంపిరి. జనరలు ఎల్లెవ్వుతూరి ఉత్తరముగ నేగి కాన్క-త్తు
వార్లు సుల కంక చాల స్థానములను పట్టుకొనిరి. ఈ వెల 4
వ తేదీని రెండుగార్లు నిన్లందులో తీవ్రముగ పోరి టామరు
టర్సుకు పట్టుకొనిరి. ఆ ప్రాంతమున జనరలు మానవహామ
గారిచే నడువబడిన 10 వేల మంది వెట్రాగార్లు లోడింపబడి
తిరుమలబడిరి. వారు బొత్తియో జలసంధికి పశ్చిమతీరమునకు
పోరిపోయిరి.

రిగాయందు వ్యవస్థ.

జర్మనీయుల జాగ్రత్తములు.

పెట్రోగ్రాదు ఫిబ్రవరి 7:—రిగాను జర్మనీయును. చేర్చవలసినదని జర్మనీయులు రిగానుండలమున మోసమున 65000 వోట్లకు సంపాదించిరి. సాంఘికవాదులు రెండువందల మందిని అనుమానమునై బంధించిరి. తమ మిత్రులెవటనున్నది యు వెలువరింపవలసినదని జర్మనీయులు శ్రీపురమదికత్త తేక తమకై దీలను చాచగొట్టుచున్నారు. పనివాం ద్రాహారము తేక మలమల మాడుచున్నారు. రిగాయందలివ్యవస్థ కను భయంకరముగ నున్నదని జోర్జియ వార్తాపాపము ప్రకటించు చున్నది.

సంధిరాయ బారము.

మరల ప్రారంభమగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—బ్రెస్టులిటావిస్కున సంధిసభ మరలనేడు ప్రారంభమగునని వాట్సన్ టాంటు బ్రాయ్లుచున్నది. ఉక్రేనియాతోడ సంధిజేసికొనవలయు నని జర్మనీయుల ముఖ్యోద్దేశము.

అమెరికా

సమరమున విజయము

వెనుకటి రాయబారి యభిప్రాయము

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—న్యూయార్కునుండి బ్రెస్టు ప్రతికా విశేషము దిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—జర్మనీవారి కాహర పదార్థములు కూర్చుకున్నట్లు జేయుటగాని, జర్మనీ యందు విప్లవమును బుట్టించి తన్మూలమున సమరమున విజయము సొందుటగాని సాధ్యముగాదు. యుద్ధరంగమున నుండి బ్రెస్టుముల్ల మరలిన గాని జర్మనీయుందు విప్లవము సంభవించు నేరదు. ఆసమయమున విజయముతో నుడిచి కాంతిని జర్మనీ పాలకులు పొందుపరచక పోయినచో, మిగత జేకమును ప్లాంయింగ్ సామగ్ధ్యము కూర్చు గాన ఆవలకు తొలగుదని బ్రెస్టుములు పాలకవర్గమును వెడలగొట్టును - అని యొకసభ యందు వెనుకటి జర్మనీ రాయబారి జర్రాబ్బ గారనిరి.

అమెరికావారి నొకానిర్మాణము.

మిత్రమండలి రాష్ట్రముల కనుమరులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—దక్షిణ అమెరికాతోడ వర్తక మున సంబంధించుచున్న 10 లక్షల టన్నుల నౌకలను అట్లాంటిక్ సముద్రమున బ్రెట్టుదురనియు, మిత్రమండలివారికి సరకులను బంపునిమిత్తము నౌకలను గూర్చుభౌగోళపదార్థముల దిగుమతులు తగ్గింపబడు ననియు అమెరికా ఉద్యోగులు ప్రకటించుచున్నారు. కీత మధికమగుటవలన నొకానిర్మాణము భగ్న పడి నందుల కి యేర్పాటుపరిహారముగ నుండును.

కర్నలు రూజు వల్లుగారు

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 7:—కర్నలు రూజువల్లుగారికి రెండు చెవులలోను వ్యాధి కలుగుటచే కష్టముచేసిరి. స్థితి ప్రమాదకరము కాదని తలచుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా సంపన్నత.

వెల్లింగ్టను, ఫిబ్రవరి 7:— 31-1-18 తో సంధిమైన 12 నెలలలోను వెనుకటి కంటె 3,886,000 పానులు హెచ్చు అదాయము వచ్చినది. 31-3-18 కి చాలనిజవలేలును. ఖర్చు బాడ హెచ్చినదిగాని జేకభౌగ్యమున కెట్టి లోపమున లేదు.

జర్మనీ

రష్యానై నిక ప్రతినిధులు.

ఆమెట్టెడం, ఫిబ్రవరి 7:—నీరు బుకోవి నానుండి బ్రెస్టులిటావిస్కుల వెళ్లుచున్నారని కయిలు నిశ్చయింతులగు ప్రతిక వ్రాసినది.

సేనలో చేరుట కాజ్ఞ.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—నైమిష తీరముననున్న వారి లో 48-18 వరకు వయసుగల పురుషులందరను సేనలో చేరవలెనని జర్మనీ లాబ్బాపిందిరిని పెరిగ్రాఫు ప్రతిక ప్రకటించినది.

వరానువారి ప్రకటనము.

లండను ఫిబ్రవరి, 8:—క్రొమన కుత్తరముననుండు యొకానొక స్థానమునై వైరులు గవిసిరి. వైరిసేనల దరిమి చేసితిమి. ఆల్బెనులోను మ్యూజానదీ పరిసరములయందును ఫిరంగుల గాల్పియుండిరిని యిదివరలో పరీక్షింపబడినది. ఫిరంగులను గాల్పింపిదప ఆకస్మికముగ స్వోశ్య, పాపెను అరణ్యము, హోమను లీరు కావ్ పరిసరములయందు మూడు మాట్లకుల సెనెర్స్ ని ప్రకటించబడెను.

ఆహార పదార్థము.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—చీనావారు చీనానుండి రష్యా కు భోజన సామగ్ధులను సంపదించుటచే నచట సాంఘిక విప్లవమును కలిగించుటకు కొంతమందిని సంపకలెనని రష్యా కమిషనరు లాలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

చీనా జేకసితి.

షాంఘి, ఫిబ్రవరి 7:—తమతమ వరతులను తెలుపవలెనని ఇరువీడుల తెలిగ్రాఫు నాయకులకును లేఖలను నా నిర్మింతుటకును లిక్కనగారు పంపిరి. ఎవరు నిరాకరించిన వారిపై దాడిసలిపెద మనిరి. నార్తరందరు యుద్ధప్రయత్నముల వలన హాంకుకుపైని యోగిట్టితో నెట్టి రాకపోకలును జరుపబడుటలేదు.

చీనాకుజపానువారి సహాయము

టోక్యో, ఫిబ్రవరి 7:—జపాను వారతనమువారు చీనాకు ఆర్థిక సహాయమును చేసెదనని పాన్లమెంటు సభలో బారను మొటానో గారనిరి.

నొకాదభోద్యోగులయందు మార్పులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—క్రింది యుద్యోగులకు పరీక్షా మను కావలయునన్న యుద్ధోక్తముతోడ అడ్మిరలు జెర్రానుగా రుద్యోగమునకు రాజినామా సెనగిరి.

వైసు అడ్మిరలు డింపనుగారు అడ్మిరలుగను, లేరు అడ్మిరలు కాన్లటనుగారు వైసు అడ్మిరలుగను ఏర్పరుపబడిరి.

వైరితలెట్టు విజృంభణము

లండను ఫిబ్రవరి 7:—నైస్స్యో రీసు యొద్ద వైరులు ఫిరంగులను గాల్పిరని మాన్లు పేగుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

టస్కానియా నొకాక్రమాదము.

లండను ఫిబ్రవరి 8:—టస్కానియా నొకాదోక్రమాదన గానరాని వారి సం॥ 150 కంటె తగ్గియున్నదని అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. మెట్లను వానికుడు గాపాడబడెను.

ఆస్ట్రీయా మంత్రులు.

రాజినామాల సెనంగుట.

అయ్యుటెగ్గాను, ఫిబ్రవరి 8:—రెండుమాసముల తా త్కాలికపు ఆయవ్యయ ప్రత్రమును పాలకవర్గము ప్రవేశపెట్టి రాజ్యాంగసభయందు సభ్యులు ఆయవ్యయ ప్రత్రములను తీవ్రముగ నెదిరించిరి. అందువలన మంత్రులను రాజినామా సెనసని వియనానుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకొకొకేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1918-వ సం॥ మార్చి నెల 12 వ తేదీ తిరువల్లూరు మాళి అమావాసోత్సవము ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటంజేసి మార్చి 1918-వ సం॥ తిరువల్లూరులో రాబోవు మాళి అమావాసోత్సవమునకు యాత్రికులు పోవుటకు ప్రత్యేకముగా ప్యాసెంజరు బండ్లుగాని, స్పెషలు బండ్లుగాని వేయబడవు గావున పోనిచ్చు గించువారు ముందుగానే జాగ్రత్తపడవలెను.

నోటీసు.

నారవలము.

నారవలము.

31-1-18 తేదీని లెజనాడలో జోదాజి సీనాజి అనే మావద్ద నాత్ మల్ సేతుమల్ అనువారు విజయనగరం డెలిర రీకి 300 ఫుట్లు వార (3 కి రు 35-8-0 నో॥ 200 ఫుట్లు న్ను 3 కి రు 35 నో॥ నూరుఫుట్లున్న) బేరముకు పుచ్చుకుని సదరు యేర్పాటు ప్రకారం నాత్ మల్ సేతుమల్ అను వారు వెంటనే డెలిర రీ పుచ్చుకొనవలసినవారై యుండిన్ని పుచ్చుకొనకపోయియుండుటచేత వైబేరము చెలాచుణిచేసిమాకు రాకలసిన వైకంయిచ్చివేయ వలసినదని మావల్ల పెరిగ్రాము పుత్తరములు వస్తే రాలద్యారా తేకరకు పొందిన్ని నాత్ మల్ సేక్ మల్ వారు అట్లుచేయక తప్పిపోయినమాదట సదరు వార విజయనగరములో 13-2-18 తేదీన బహిరంగమైన రేలు ములో అన్యుబడుననిన్ని ఆయెలములో వచ్చిన సామ్యుపోడు ఖర్చులుసహా మాకు రావలసినవద్దం వస్తే రాసామ్యు సదరు నాత్ మల్ సేక్ మల్ గాన్ల వల్ల క్రమముగా కాబట్టుకొబ డుననిన్ని మేము సదరు నాత్ మల్ సేక్ మల్ గాన్ల కు ఉత్తరంద్యారా తెలియచేసి యున్నాము.

కాబట్టి యందు మూలముగా తెలియచేసేదియేమంటే సదరు వార మాకు వందలఫుట్లు విజయనగరం బహదలో 13-2-18 తేదీన బహిరంగమైన రేలుముగో అన్యుబడును. కావ: సిన వారు వచ్చి పాట పెట్టికొన వచ్చును.

పాటకొట్టివేయబడిన వెంటనే 3 కి రు 15 నో॥ ధరావతు దాఖలుచేయవలెను. పాటకొట్టివేయబడిన మరునాడు కొడువ వైకము నిచ్చి వెంటనే వార తూచుకొనవలెక.

9-2-18 జోదాజి సీనాజి.

ఆమృతాంజనము

అన్ని కొప్పులకు పరమావృతము. చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారిదోలును. వాయువుపోట్ల పొగొట్టును. నువాసనగలిగి యుండును. వ్రతియింటనుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

తామర తైలము

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కదు. మంట యుండదు. డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరులగాలు) తేలుమందు వెల సీసా 1-కి 0-8-0 తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు.

బాధ నరముల వెంట వెద్దనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినచోటును బండ పారువటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ వాచకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోటు కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది. చెదపండుకుడు గాను రబ్బరుచీర దాగుల సీసాలో పోయబడినది. ఆమృతాంజనము, డిఫూ, కొంబయి అండ్ మదరాసు

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(-0-)

మొలకల రహస్యము అనే వృద్ధకన్యస్త్రీ నెరసో కత్తితో నీచుధ్య నరక గా మరునాడు ఆసుపత్రిలో వ్యక్తితో చనిపోయినది. ఆమె యిచ్చిన మరణవాగ్దానము మొదలగు చానిని బట్టి ఆమె తదనంతరవారసగు రాయయ్యను పోలీసు వారు పట్టుకొనిరి.

గంజాముజిల్లా సంఘమువారు 1 వ తేదీని జిల్లాసంఘ హామీ మంజూరునందు మల్లాది కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన సభయందు సర్ విల్లియము వెడ్డరు బరసగారి మరణము వలన భారతవర్షమునకు తీరని నష్టము కలిగినందున ప్రజలు తమ విచారమును తెలిపి తీర్మానమును వారికుటుంబమునకు పంపుటకు తీర్మానించిరి. గంజాముజిల్లా సంఘము ఆంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘము క్రింద పనిచేయవలయునని యు తీర్మానించిరి.

కాకినాడలోని పితాపురం రాజావారి కళాశాలలో ప్రాథవిద్యార్థి సంఘము యొక్క వర్తంత్వవ్యవస్థ ఈనెల 16 వ తేదీ శనివారము రోజున ములుగుట్ట పేకట సోమయాజులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుగును. ఇదివరలో చందాల నీయనివారు తమచందాలను వెంటనే (సాలకు 1 రూపాయి యానష్టము 5 రూపాయిలు) "కార్యదర్శి ఉపవ్యూహారామ జోగన్నగారు హైకోర్టు కేసు, కాకినాడ" పేరను పంప ప్రార్థింతులు.

కృష్ణాజిల్లాసంఘ కార్యదర్శి జే. వెం. నుబ్బారావు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—కృష్ణాజిల్లా సంఘము వారి సాధారణసభ బందరుమండలమున ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీ సాయం కాలము 5-30 గంటలకు ప్రారంభమై జరుగును. (1) 1917 సం॥ కారంకొరమును ఆమోదించుట, (2) సంఘ నిబంధనల యందు కొన్ని మార్పులు, (3) 1918 సం॥ కు కార్యదర్శివాకుల నెన్నుకొనుట, (4) జిల్లాసంఘమును ఆంధ్ర ప్రాంతాంధ్రాంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీకి చేర్చుటను గురించి యోచించుట, (5) కార్యదర్శి సభవార్యులకు నుండు నితర విషయములు.

నెల్లూరు లాల్ కా, కనువూరుగ్రామమున వ్యవసాయ సంఘ మొకటి యేర్పరచబడినది తత్సంఘాధ్యక్షులు తెలియ జేయుచున్నారు. తత్సంఘమున లాల్ వెంగయ్యగారి యాజ మాన్యము క్రింద సభ జరిగినది. సుమారు 100 మంది జనులు సభకు వచ్చియుండిరి. పాతపాటి శ్రీరాములుగారిని సంఘము యొక్క ప్రెసిడెంటుగను, బాలు వెంగయ్యగారిని వైస్ ప్రెసిడెంటుగను, పోతూరు సిద్దయ్య, మేదిగొండ ఆయ్యప్ప నాయుడుగార్లు మేనేజింగు మెంబరుగను కనువూరు పేకట్రాయుడుగారిని ప్రెజరుగను సభ్యులు యేర్పరచిరి. తక్కువ జాతివానికి విద్య నేర్పుటకై సాకార్యముగ నుండలొనన రాత్రి పాఠశాలలు గ్రామములయందు నిర్మించుట, వ్యవసాయకుల అభివృద్ధికి గాను సర్కారువారి సలహాలనుపొంది క్రొత్తపద్ధతులను వ్యవసాయమునందు వ్యాపింపజేయుటయు సభోద్దేశములు

రాజమహేంద్రవరమునుండి విశేషము లొకటిల్లు వ్రాయుచున్నారు. — కాంగ్రెసు డివిజను సంఘము స్వరాజ్య సమితిపక్షమున 5-వ తేదీని జరిగినసభయందు శర్మగారి తీర్మానమును ఆమోదించు రాజప్రతినిధికి తంతిమూలమున నావిమ యమును తెలియజేసిరి. న్యాయపతి నుబ్బారావుగారు సభాధి పత్యము వహించిరి. సర్ విల్లియము వెడ్డరుబరసగారి మరణమునకు పాలులు చింతిలి తమసానుభూతిని వారి సంతకని కుటుంబమునకును తెలియజేసిరి. వారిజీవితమును గురించి నుబ్బారావు పంతులుగారు ముచ్చటించిరి.

కృష్ణాజిల్లా నూజివీడునకు 1 వ తేదీని డిప్యూటీ తహశీలు వారు ఆఫీసువచ్చిన సందర్భమునందు, గ్రామమునను బిక వర్తకునకు చీటి వ్రాసి తాలూకా జవానుచేతి కిచ్చి పంపి సరకులు కావలెననికొరవట్టాక విశేషము వ్రాయుచున్నాడు. ఆ చీటిలో వ్రాసినసరకులన్నియు వర్తకునియొద్దలేవట. ఆసం గతి జవానుకు తెలుప అందుమీద నాతనికి కోపమువచ్చి పాప మాతని నెంటుకొనుచు మేస్త్రీలుగారి యొద్దకు రమ్మని బల వంతముగ తీసికొని పోవుచుండెనట. ప్రజలందరు చూచుచు యూరకుండిరట. తరువాత ఆకర్తకుడు చేయునజేయు లేక జవానును నుంచి మాట చేసికొనెనట. మరువాడు భీతిచే వర్తకులెవరును తమకొట్టున దెవరైరి. తరువాత క్రమముగ నొకకరేడు కాణములు పెట్టుచువచ్చిరట. జవానుచేసిన దౌర్జన్యమును ప్రైవేట్ కారులు విచారించవలసియుండును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ సభోపసంఘము.

ఈ నెల 17 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు బెజవాడలో మాడపాటి పేకటేశ్వరరావుగారి యెను హాలులో ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ సభోపసంఘము వారి సభ జరుగును గావున సభ్యులు, సభ్యులగానుండ గోరువాడు, అనుబంధములుగా జేరిన సంఘముల ప్రతినిధులును, తప్పక దనుచేరు ప్రార్థింతులు.

విషయములు:— 1. సంఘములను అనుబంధములుగా చేర్చుకొనుట. 2. సభ్యులను చేర్చుకొనుట. 3. కార్యదర్శివాక సంఘమును ఏర్పాటుచేయుట. 4. అవసరములగు నూతననిబం ధనము ఏర్పరచుట. 5 నిబంధనలలో మొదటి నూత్రమును ఈక్రింద ఉదహరించిన ప్రకారము దాక్తురు వి. పట్టాభిసేతా రామయ్యగారు ఉపపాదించెదమని తెలిసిన సరణ. 6 అభిల భారత సభోపసంఘమునకు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట. 7 కార్య సాధకుల సంఘమును ఏర్పరచుటను గురించియు, ఇంగ్లాండు లో కాంగ్రెసు పక్షమున పనిచేయుటకు ప్రతినిధులను ఏర్పర చుటను గురించియు, అభిలభారత సభోపసంఘకార్యదర్శిగార యిన సి పి రామస్వామి అయ్యుగారు వ్రాసిన ఉత్తము 8. రాజకీయ వ్యవహారములను జరులకు బోధించుట. 9. ఇం గ్లాండులో దేశీయ మహాజన సభాపక్షమున పనిచేయుటకుసమ్మ తించినవారి నెన్నుకొనుట వారిప్రయాణము మొదలగు వ్యయ ముల నిమిత్తము కావలసినసామ్య సమకూర్పు మార్గమును, 10 ఇంక అవసరమగు నితరవిషయములు.

కొండ వేంకటప్పయ్య, గంటూరు. కార్యదర్శి.

మదరాసు అందుసదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు. (1062)

తొండ్రు కావలయును.

(1) రైల్వేకంపెనీ తాలూకు గడియారములకు రిపేరురు, కీ యిచ్చుట, బాగుచేయుట మున్నగు వానికి తొండ్రు కావలయును. మిగతవిషయములు మదరాసులోనున్న జనరల్ ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరు గారి వద్దనుండి తెలియనగును.

(2) 250 రూప్యముల ధరావతుతో తొండ్రు ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరువారి కార్యాలయములో నున్న దరఖాస్తులమీద వ్రాసి 1918 వ సం॥రం మాఱ్చి 1 వ తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు దాటకుండగ రాయపురము, ఏజం టు గారికి వంపవలయును. తొండ్రు అంగీకరించ బడనిచో ధరావతు వాపసుచేయబడును.

(3) తొండ్రును అంగీకరించుటలో ఏజంటు గారి యిష్టము.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు, (1063)

మదరాసు నగరమున 10 వ డివిజనుకు 1918 సం॥ మాఱ్చి 4 వ తేదీ సోమవారము పెంబూరు లో గాంటుజు రోడ్డున పోలీసుస్టేషను వద్ద ఒక కమిషనరసని ఎన్నిక జరుగును.

మద్రాసు కార్పొరేట్ జనరల్ డిపార్టుమెంటు 7-1-1918. జె. సి. మొలోని, ప్రెసిడెంటు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

సం॥ 1874 ఫాపితము హెడ్డాఫీసు, బొంబయి. నిలువసాము 5 కోట్ల రూప్యములు ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెడు, ఎంతోవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితమగు పెట్టు బడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారు నకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయ మును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునని ఆతనికుటుంబమునకు జీవనో పాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యమగు మార్గము. (672)

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts APPLY TO:- The Branch Secretary ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS, Post Box No. 8, Madras,

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparasmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Great Britain

Prorogation of Parliament.

The King's Speech.

LONDON, February 8.

Parliament has been prorogued till 12th June. The following is the text of the King's speech:—
MY LORDS AND GENTLEMEN,

Since I last addressed you great events have happened. Within a few weeks of that occasion the United States decided to take their stand by the side of this country and the Allies in defence of the principles of liberty and justice. Their entry into the war followed by other neutral states has united practically the whole of the civilised world in a league of nations against unscrupulous aggression. It has lent additional strength to our arms and inspires fresh confidence in the ultimate triumph of our cause. On the other hand Russia, distracted by internal dissensions, has not been able to persevere in the struggle until the fruits of her great sacrifices could be reaped and for the present has ceased to bear her part in the allied task. Negotiations opened by her with the enemy however prove that the ambitions which provoked the unhappy war are yet unabated. These tragic events have added to the burdens of the other allies but they have not impaired the vigour and loyalty with which the enemy and all continue to pursue the common aim. Amid the confusion of changing events the determination of the Democracies of the world to secure just and enduring peace stands out even more clearly. In all theatres of war naval and military forces have displayed throughout the year noble courage, high constancy and fixed determination which have won for them the admiration of the people.

In France the enemy has been repeatedly and successfully thrown back and I wait with assurance the further progress of the conflict.

In Palestine and Mesopotamia most famous cities of the Orient have been wrested from the Turk while in Africa the enemy has lost last the remnant of his Colonial possessions.

In all of these fields the forces of my Dominions and the Indian Empire have borne their full share in the toil and in the glory of the day. During the year representatives of my Dominions and Indian Empire were summoned for the first time to a session of an Imperial War Cabinet and their deliberations have been of the utmost value in the prosecution of the war and the promotion of imperial unity.

Gentlemen of the House of Commons:—

I thank you for the liberality with which you have provided the heavy expenditure of war.

My Lords and Gentlemen:—

I have been pleased to consent to the proposals for the better representation of the people and I trust that this measure will ensure to a much larger number of my subjects in the United Kingdom an effective voice in the Government of the country and enable the national unity which has been so marked a characteristic of this war to continue in the not less arduous work of reconstruction in times of peace.

Settlement of Irish Question Hoped For.

The settlement of this difficult question by agreement leads me still to hope that in spite of all complexities a solution may be possible in regard to the Government of Ireland upon which a convention of the Representatives of my Irish People is now deliberating. The successful prosecution of war is still our first aim and endeavour. I have watched with proud and grateful heart the unvarying enthusiasm with which all sections of people have responded to every demand upon them for this purpose and as they face the final tests which may yet be required to carry our efforts to fruition, I pray Almighty God may vouchsafe us his blessing.

General Maude's Will.

LONDON, February 8.

General Maude left 1530 sterling. He bequeathed his father's and also his own Decorations and Gold Cigarette case given him by the King to his son and the residue to his wife and then to his children.

Victoria Cross Award.
King Decorates Indian Dafadar.

LONDON, February 8.

The King, at Buckingham Palace to-day, decorated Lance Dafadar Gobind Singh with the Victoria Cross. A number of Indian Army Officers were present. After the investiture, Gobind Singh was given a reception with ten Indian Cavalry Officers on leave by the National Indian Association at Cromwell Road, where the Dafadar was presented with an address and an inscribed silver dish. General Sir O'Moore Creagh said that Gobind Singh was the second Bahadur Rajput to win the Victoria Cross and the first member of the Imperial Service Corps. He belonged to the Indian Cavalry, which was to be heartily congratulated on the distinguished valour with which it had struck to its work in France since the departure of the Indian Corps. Sir Pratap Singh said that he and the other Bahadur Rajputs were very proud that another of their clan had won the great distinction and they were honoured by these proceedings. The Dafadar was presented with an inscribed gold watch by Mr. Alfred Erra.

The Laws and Customs of India.
Lord Islington's Observations.

LONDON, February 8.

Presiding at the Rhodes lecture at the University College by Sir John Jardine on building up of Corpus Juris in British India Lord Islington said that a broad survey of Law-Making in India during

the century and half in which Britain had been closely connected with India showed that there had been a genuine desire not to interfere with the customs and personal laws of the people of India. British administrators had treated with scrupulous care. Indian Usage and Custom, Law and Practice in many vital respects remained undisturbed as they had been handed down through centuries. He paid a tribute to the ability and probity of a long list of lawyers and Judges to whom the system of Anglo-Indian law was due.

Sir John Jardine emphasised that Statesmen should only with great consideration modify the laws of India which had grown from old customs many of which were based on religion.

British Women Electors' First Manifesto.
Sympathy With the Oppressed.

LONDON, February 8.

The women's party has issued a manifesto stating that their first act as electors is to greet the allied nations and pledge themselves to use their votes to secure and liberate oppressed nations especially Belgium and Serbia. The Signatories include a number of Chief Suffragettes.

Treasury War Borrowings.

Treatment of Colonial War Contributions.

LONDON, February 7.

The Treasury has concurred in Mr Bonar Law's recommendation that, so long as borrowing by the Treasury for the purpose of war expenditure continues, the instalments of war contributions from Ceylon, Malay States, Settlements and the British community in Kelantan shall be paid into the Exchequer as miscellaneous revenue, instead of being used for the cancellation of debt.

Raw Hides Trade.

Debate in Parliament.

LONDON, February 7.

In the House of Commons, Sir J. Rees asked "Has the Non-German Committee for buying raw hides in Calcutta been abolished and is it proposed to reopen this business to all firms including firms of German origin?"

Lord Fisher replied, "The Committee has not been abolished. The proposals by Government, with regard to alteration in the method of purchase are being considered in consultation with the War Office. A decision has not yet been reached, but the proposals do not involve the employment of all firms in the trade."

Man-Power Bill.

Support by Engineer Apprentices.

LAHORE, February 8.

LONDON, February 7th.—At a meeting at Aberdeen engineer apprentices decided to join the army in a body if the Clyde engineers go on strike in opposition to the Man-power Bill. ("C. and M. Gazette.")

Montagu's Silver Report.

LONDON, February 8.

Messrs. Montagu's report says:—The tone of the market has been again heavy. There have been fair supplies, but daily demand has been sufficient to absorb offerings without difficulty. Local speculation continues to influence China exchange and consequently rates have hardened. Indian silver holding has increased for the first time since October 31st.

Admiral Jerran has retired at his own request in order to facilitate the promotion of Junior officers.

Vice-Admiral Limpus is promoted Admiral and Rear Admiral Charlton Vice-Admiral.

Official regulations regarding dealings in tin in the United Kingdom, provide that imports and dealers are restricted to sell against purchases in East or elsewhere and to buy against sales to consumers or dealers against sales for export or against tin lost in transit. Exports may only be made by license and consumers may only buy their own requirements.

America

American Transport Torpedoed.

Majority on Board Saved.

LONDON, February 8.

The Admiralty announces that the 'Tuscania' was torpedoed on Tuesday night off Ireland. She was carrying American troops 2011 soldiers, 141 of the crew and 35 others were saved out of a total of 2397 on board. 210 are missing.

Details of the Affair.

Attacking Submarine Sunk.

LONDON, February 8.

The 'Tuscania' was sunk at seven on Tuesday evening. She was one of a convey of troop and provision ships. Two torpedoes were fired, one missed and the other hit the liner amidships. The 'Tuscania' listed heavily to starboard making a proper lowering of boats impracticable. Some men jumped into the sea and others were thrown into the sea. The survivors were taken off or picked up by British Destroyers and landed. The 'Tuscania' floated for two hours after being torpedoed. The condition of some of the survivors was pitiable. They threw off their clothes and had been swimming for

two hours, before they were rescued. Three men died of exposure in a boat. An American officer-survivor states that the escorting Destroyer claims to have sunk the attacking submarine. There were only two women on board the 'Tuscania' and they were saved. The 'Tuscania' was a 14,000 ton Anchor liner and was built in 1914. The American officer in his narrative stated that after the vessel was struck megaphone calls were circulated that there was no danger of the ship sinking before all were taken off. British Destroyers answered the S.O. S. call with remarkable celerity. He believed that a couple of lifeboats were smashed in being launched. The narrator decided to follow the sailors' advice 'Stick aboard and trust to John Bull's Destroyers' instead of entering the lifeboat." A torpedo was fired at a rescuing Destroyer but missed.

LONDON, February 8.

It is now unofficially estimated that less than one-hundred and fifty are missing from the 'Tuscania'. Skipper Mclean was saved.

American Troops for France.
Sufficient Transports Secured.

LAHORE, February 8.

LONDON, February 7th.—Reuter's Washington correspondent says that the Secretary for the Navy announces that sufficient transports have been secured to ensure the presence of half a million American troops in France early in 1918.

American's Shipping Plans.
Increased Exports to the Allies.

LAHORE, February 8.

LONDON, February 7th.—It is officially announced that America's plans include the diversion to the Atlantic of a million tons of shipping employed in the South American trade and the reduction of imports of luxuries in order to increase the exports to the Allies. This will compensate for the effect of the Arctic weather on America's ship-building programme. ("C. and M. Gazette" special cable.)

Winning the War.

Ex-Ambassador's Opinion.

LAHORE, February 8.

LONDON, January 7th.—The New York correspondent of the "Times" says that Mr. Gerard, the former United States Ambassador in Berlin, told a meeting that there was no chance of starving out Germany or of winning through revolution. A revolution is impossible until the men returned from the war, when failing a peace-giving victory the army would tell the Government that it had been a failure and must be overthrown. ("C. and M. Gazette" cable.)

Colonel Roosevelt Operated Upon.

LONDON, February 7.

NEW YORK.—Mr. Roosevelt is suffering from abscesses in both ears. He has been operated upon and his condition is serious.

LATER.—NEW YORK.—Ex-President Roosevelt has been successfully operated on for abscess. His condition is not regarded as serious.

Russia

Conflicting Reports.

LONDON, February 8.

Yesterday's Russian wireless message with regard to Ukraine conflicts with the reports from other sources.

LONDON, February 8.

A German newspaper reported from Petrograd that the former Generalissimo Grand Duke Nicholas was dead. French newspapers state that it was Nicholas Constantinovitch, cousin of the Ex-Generalissimo.

Terrible Situation in Riga.
German Fraud to Secure Riga.

LONDON, February 8.

PETROGRAD.—The Bolshevik news agency states that the Germans at Riga fraudulently collected 65,000 votes for the incorporation of Riga in Germany. They imprisoned two hundred suspected Socialists and many prisoners, even women, were beaten in order to force them to betray their comrades. Women were imprisoned with men robbers and prostitutes. The economic situation is terrible and workers are starving.

The Peace Negotiations.
Resumption of Conference.

LONDON, February 8.

AMSTERDAM.—The "Volkskrant" states that the conference at Brest-Litovsk will resume to-day, the chief object of the Central Powers being to conclude peace with Ukraine.

Negotiations Mysterious.

Central Powers' Attitude to Bolsheviks.

LONDON, February 8.

The present position of negotiations at Brest-Litovsk is very mysterious. The Bolshevik Headquarters at Petrograd have received no news from Brest-Litovsk for several days and, assuming that the Russian delegates were prevented from communicating with Petrograd, M. Lenin ordered the disconnection of the wire used by the Austrian and German delegates in Petrograd.

TELEGRAMS.

Messages from Berlin tend to support a belief that the Central Powers will conclude peace with Ukraine and break off negotiations with the Bolsheviks and possibly even resume a state of war.

Berlin Press Comment.

LAHORE, February 8.
LONDON, February 7. Berlin papers are less hopeful of the success of the Brest Litovsk negotiations. The "Vossische Zeitung" points out that the wrecking of the negotiations means the return of the Bolsheviks to the side of the Entente. ("O. and M. Gazette").

Fraternising With the German. Defeated Russia's Flight.

LONDON, February 8.
The Soviet of Petrograd has issued a grandiloquent appeal to the workers of Berlin and Vienna hailing them as brothers across the barbed wire barrier and announcing that German Socialists Liebknecht and Adler have been elected Honorary Presidents of the Petrograd Soviet. A telegram from Petrograd says that General Alexieff with shock troops is reported to be marching northwards. He has occupied a number of stations in the direction of Khar'kov and Voronezh.

The Bolshevik agency reports that Red Guards have captured Tauricorters in Finland after a fierce battle on the 4th in which 10,000 White Guards commanded by General Mannerheim were defeated and forced to retire to the west coast of the Gulf of Bothnia.

AMSTERDAM:—The "Kölnische Zeitung" says that a deputation of Russian troops from Bukovina is proceeding to Brest-Litovsk.

Central Powers

German Citizens in Allied Countries. Assets & Liabilities to be Notified.

LONDON, February 8.
AMSTERDAM:—The "North German Gazette" announces that the private fortunes of citizens in a number of Allied countries, including United States, Japan, Italy, Siam and China and also the monetary claims on debtors residing in those States, must be notified to the Administration of Foreign owned Estates.

LONDON, February 8.
The "Telegraph" states that a German Order has been issued on the Feenish coast calling up males from thirteen to sixty years of age for military labour.

LONDON, February 8.
AMSTERDAM:—A Vienna telegram says that the Austrian Cabinet has resigned owing to the opposition to two months provisional Budget whereby the majority for the Budget became doubtful.

General

Chinese Internal Revolution.

LONDON, February 7.
SHANGHAI:—Tuchun Lishun of Nanking has circularised by telegraph leaders of both parties in all Provinces asking them to state their terms with a view to settlement and threatening war upon whichever side refuses. All communication with Yangtze beyond Hankow is suspended owing to the Northerners' war preparations.

Russian Bolsheviks.

To Encourage Chinese Revolution.

LONDON, February 8.
The "Times" Petrograd correspondent says:—Peoples' Commissioners are discussing a proposal to support the autonomous movement in Southern China against the Central Government. The Commission propose to send a Commissioner to China for this purpose. The object is to produce Socialistic revolutionary agitation which will break down China's refusal to allow foodstuffs to come to Russia.

Financial & Military Assistance to China.

From Japan.

LONDON, February 8.
TOKIO:—Speaking in Parliament Baron Motono said that Government would give Financial and Military assistance to China.

Australia's Strong Financial Position.

LONDON, February 8.
WELLINGTON:—Revenue for twelve months ended 31st January increased by £3,836,000 as compared with the previous twelve months. There will be substantial surplus on 31st March. Expenditure has considerably increased but the country's financial position is uncommonly strong.

Egypt Telephone Company.

LONDON, February 8.
The Telephone Company of Egypt has accepted the offer of the Egyptian Government to purchase the undertaking for £755,000.

Western Front

LONDON, February 8.
Last night's French Communiqué said: Enemy attack at daybreak on small post north of Oucourt was repulsed.

Germans followed up the bombardments reported in the morning on the right of the Meuse and in Alsace with three surprise attacks east of Samogneux on the northern side of Fossees wood and south of Hartmannswillerkopf. All were repulsed.

LONDON, February 8.

This afternoon's communiqué from Marshal Haig reports hostile artillery activity at Mesquiereux.

Two Enemy Machines Destroyed.

LONDON, February 8.

To-night's communiqué from F.M. Sir Douglas Haig says: We raided a post southward of Queant killing and taking prisoners several of the garrison. We repulsed raiders westward of La Bassée. The enemy's artillery was active northward of St. Quentin and eastward of Monchy Le Preux. Our aeroplanes dropped over a ton of bombs on targets behind the enemy's lines. Two hostile machines were brought down. Two of ours are missing.

Heavier Hostile Artillery Activity.

LONDON, February 8.

Reuter's correspondent at British headquarters says during a twenty-four hour spell of finer weather there has been heavier hostile artillery firing but to-day's soaking westerly gale has again lessened activity. The weather and state of ground are still unfavourable for grand operations.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Select Committee's on the Bill.

DELHI, February 8.

The Select Committee on the Income Tax Amendment Bill will commence labours on the 11th instant and continue till the 13th. The Select Committee on the Cinematographs Bill will sit on the 21st February.

The Viceroy's Speech.

Comment of C. & M. Gazettes.

LAHORE, February 8.

Referring to H. E. the Viceroy's speech the "Civil and Military Gazette" says:—His recital of the difficulties with which the country is faced and of the steps which the Government is taking to deal with the situation will command general approval for its candour and straightforwardness. His announcements with regard to the Indian Defence Force were prepared with a not undeserved tribute to the spirit in which the European section of that force has taken up its new obligations. If the same appreciative spirit had animated the army headquarters in its dealings with the force we cannot help thinking a good many of the difficulties that have been in its path would not have arisen. The journal welcomes the announcement that the general service units are to be disbanded "not," it says, "because we think that the European community in India cannot and ought not to be called on to shoulder its share of military duty, but because the general service scheme on the lines on which it has been worked has proved both costly and ineffective owing to the unexpectedly small number of men available. The Government are to be congratulated on recognising and acknowledging the fact by their action if not by words, and it is to be hoped that the dropping of this expensive experiment will enable the local side of the Indian Defence Force scheme to be developed and improved to the fullest extent of which it is capable. The paper confesses that it cannot share the optimism to which the Viceroy gave expression as to the beneficial outcome of the tedious and largely unnecessary proceedings which have attended the Secretary of State's visit.

The issue of Post Office five years Cash Certificates in India is intended to be a permanent measure, and it is authoritatively announced that there is no truth in rumours of discontinuance after the 31st proximo.

Bombay

An ANGLO-INDIAN WOMEN. Deceives The Editor of "Bombay Chronicle."

She Confesses Her Guilt.

BOMBAY, February 8.

An ingenious hoax played on a newspaper editor was unfolded at the Police Court before the Fifth Presidency Magistrate to-day when Mrs. Blanche Branganza, an Anglo-Indian woman stood charged with cheating in respect of Rs. 500 about the middle of December last. The accused called at the office of the "Bombay Chronicle" and interviewed Mr. B. G. Horniman, Editor. In her interview she related the harrowing tale regarding six destitute children who she said were thrown on her. She asked Mr. Horniman to raise a fund and induced him to insert an appeal in the "Chronicle" on the 22nd December for funds. Her object she said, was to send four girls and two boys to school. The appeal was published and a sum of Rs. 100 was first sent by an Indian on the 23rd December. Subsequently the fund increased to Rs. 730, contributions including Rs. 50 from Her Excellency Lady Willingdon. She then one day went to Mr. Horniman and informed him that she had arranged for the children to be taken to Taylor's High School, Poona, and asked for Rs. 500 for expenses. Mr. Horniman paid her two sums of Rs. 250 each, but afterwards he discovered that he was cheated. He then informed the C. I. D., who after investigation arrested her. It was alleged that she often took with her a child to the office of the "Chronicle". The police in their investigation found out that she had incurred debts and as she wanted to conceal that fact from her husband she devised this plan. The accused pleaded guilty and judgment has been reserved.

Late Sir William Wedderburn.

A Condolence Meeting.

POONA, February 8.

A public meeting was held here in the Kirloskar Theatre under the presidency of Mr. H. N. Apte to express sorrow at the death of Sir William Wedderburn. After the President's speech the Hon'ble Mr. Paranjpe spoke on the splendid and selfless services Sir William rendered to the cause of India. Messrs. Ghaswala, Bhopatkar and a few others also spoke and a condolence resolution was passed.

Burma

The Industrial Commission.

RANGOON, February 8.

The Industrial Commission arrived here to-day after visiting Pagan and Singu, Yeangyang oil fields. They had a conference with the provincial industrial committee on the statement submitted by them. The Commission will leave shortly for Calcutta.

The Burma Government has ordered a marine enquiry into the loss of the steamer the "Ayuthia".

A Royal proclamation has been issued establishing a branch of the Royal Mint at Bombay.

Behar

Bagahin Riot Case.

Thirty-four Accused Convicted.

ARRAH, February 8.

The Special Tribunal delivered judgment in the Bagahin case. Nine accused were acquitted and 34 convicted. Twenty-eight were sentenced to five years rigorous imprisonment, five to three years and 1 to 1 year.

Mukhmilpore Riot Case.

Sentences Passed.

GAYA, February 8.

The Special Tribunal delivered judgment in the Mukhmilpore case. Seven accused were acquitted, five were sentenced to five years rigorous imprisonment and fined hundred rupees each. One to five years only; three accused, already sentenced to five years in a previous case, were sentenced to two years in addition.

United Provinces

Arrival of the New Lieut.-Governor.

ALLAHABAD, February 8.

Sir Harcourt Butler will arrive at Lucknow at 8 p. m., on the 14th instant and Sir James Meeson will leave for England at 9-30 a. m. on the 15th. His departure will be public.

South India

It is understood that a deputation of Bangalore Lawyers will wait on the Dewan to represent certain matters in which they are interested.

The Madras Police with the assistance of the Bangalore city Railway Police arrested a man named Vasanthayya, who is alleged to have committed forgery and cheating and falsely personated Mr. M. N. Babraj Urs, Asst. Private Secretary to His Highness the Maharaja of Mysore. It is alleged that he issued a cheque to the National Bank of India signed as Babraj Urs for goods purchased by him from firms in Madras. He was taken to Madras by this morning's passenger train.

Stop-Press Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS).

DELHI, February 9.

The following press communiqué has been issued here:—On the 31st January one of our airmen brought down a Turkish aeroplane which fell in flames near Khanikin. Rain has fallen during the past week. There is no military action to report.

CALCUTTA, February 9.

In connection with the announcement by the Calcutta University authorities postponing the dates of the Matriculation Examination various rumours have been rife in Calcutta accounting for this postponement. One of the rumours was that the steamer that was carrying question papers for this examination had been sunk by Huns. The true fact is that the steamer that is carrying these question papers is not expected to arrive in Calcutta in time for the date of the commencement of that examination and the authorities were therefore obliged to postpone it.

ప్రజాభిప్రాయములు

విశేషములకు సూచన

కొందరు విశేషములు విషయము జరిగిన చాలదినములకు వ్యాసములను వృత్తాంతములను వ్రాసి పంపుట యాచారముగ వచ్చుచున్నది. విషయము జరిగిన వెంటనే పంపని వృత్తాంతములను వ్యాసముల నింతటివంటియును ప్రకటింపజాలము. కావున పత్రికకు వ్యాసములు మున్నగునవి పంపదలచువారు సంగతి జరిగిన వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థనలు. సంపాదకుడు.

ద్వితీయాంధ్రవిద్యార్థిసభ.

పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు.

అయ్యా,

4 వ తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో అహోర సంతకాధ్యక్షులైన కడ్డమూడి పూర్ణ చంద్రరావుగారు వ్రాసిన విషయములు నేను ప్రత్యక్షముగా జూచిచూడటమైన నాకు తెలిసినంత వరకు వ్రాయ సాహసించితిని.

పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు విద్యార్థులకు సహాయము చేసినమాట నిజమే. అందులకు విద్యార్థులు మొదటినుండియు కృతజ్ఞతను జూపుచుచున్నది. ఎంత సహాయముచేసినను అన్నియు తెలిసిన శాస్త్రిగారి విద్యార్థులయెడ హేయమైన మాటలను ప్రయోగించిన విద్యార్థుల కెంత కష్టముగా నుండునో యందరకు తెలిసినవిషయమే. ఇంతకును శాస్త్రిగారు తిట్టిరాలేదా యను నంశము విచారణీయము. నేకు మాధవరావుగారికుమారుడు రమణారావుగారును మరికొందరును శాస్త్రిగారిని అనవసరముగ రచ్చపెట్టిరట. ఏమియు కారణము లేక శాస్త్రిగారికంటి పెద్దనుమర్పుల నొప్పించుటేలాగో పూర్ణ చంద్రరావుగారు వ్రాసియుండలేదు. విద్యార్థి సభవిషయమై గుంటూరు కంపెనీనా రియూరికెవచ్చినపుడు శాస్త్రిగారింటిలో బసచేయింపబడిరి. వారిభోజనసదుపాయములకొరకు వంట సామాను మొదలయినవి తేబడెను. కంపెనీవారు వెడలిన తరువాత సామాను జూచుకొనగా గుండిగ యొకటి కనబడ లేదు. అంతట శాస్త్రిగారి మనుష్యులను విచారింపగా కంపెనీవారికి లాంతి రాకటి యిచ్చితిమనియు దాని నియ్యమనియు నది పోయినందున గుండిగ దాచితిమనియు దాని నియ్యమనియు చెప్పిరి. అంతట శాస్త్రిగారికి నిన్నువించగా పెడచెవిని బెట్టిరి. నెలవులలో రమణారావుగారు శాస్త్రిగారిని గుండిగ యిచ్చునియు లేని యెడల పోలీసువారికి రిపోర్టు చేసెదమనియు ననిరి శ్రీ సందర్భమున శాస్త్రిగారు తిట్టిరట. నే నీయూరిలో లేనందువలన సత్యము గ్రహించలేకపోతిని. కాని 26 వ తేదీని శాస్త్రిగారు మేము వసించు స్థలమునకు వచ్చి సభ సంబంధములో తిట్టిన మాట వాస్తవమే యని నుడిచిరి. 27 వ తేదీని సభలో నొక విద్యార్థి యిట్లు చెప్పెను. "సూరిశాస్త్రిగారు రనేకవిధముల విద్యార్థులను కొందరిని తనవత్తును మాట్లాడునట్లు చేసిరి." శాస్త్రిగారు నిజముగా తిట్టినయెడల విద్యార్థులను తన పక్షమునకు తీర్చుకొని కష్టము లేలాగో? 9 వ తేదీని జరిగిన సభ భేదాభిప్రాయము వలన నాపివేయ బడినదట! శాస్త్రిగారిని విద్యార్థులకును సంఘి జేయుదుమని కొందరు పెద్ద మనుష్యులు నడుపుటచే సభ యాపివేయబడెను. ఈ విషయము మీ పత్రికాస్వరూపియనిలేకుండే వ్రాసియుండెను. 9 వ తేదీని సభ కేటెంచిన పూర్ణ చంద్రరావుగారే యిట్లు వ్రాయుట కదా సాహసము. ఇంతగొడవయుండ శాస్త్రిగారు తిట్టిన తేదీనియు, అనవసరముగా రచ్చపెట్టబడి రనియు వ్రాయుట యెంతవరకు సత్యమో మీరే మోచింపుడు.

బందరు

తల్లాపాడ రామారావు.

II

అయ్యా, ఆంధ్రనాయకులలో సొకరును, దీక్షులపాలిటి కల్పతరువును దానకర్ణులు నగు సూరి శాస్త్రిగారిని నే నిందింప నెంచు విద్యార్థులుండ చేకపెట్టు బాగుండగలదో చనునరులే యూహించుటగాక. అనుహాత్ముని మీరంతిప్పలు పెట్టితిరో లేక మీకెటువంటి యంతఃకలహము లున్నవోగాని యాచూహియుని పురుషునోటినుండి యట్టి హేయపయిన మాటలు వచ్చినవి మేము నన్నుకాలము. ముమ్మాటికి నన్నుకాలము. విద్యార్థులపట్ల శాస్త్రుగారు కోరెడి తేనుమును వారి తలదండ్రులయినను కొందరు, కాన విద్యార్థులారా! మీప్రయత్నము లను మానుడు. చేకతేనుముకాదు.

బందరు సూరపనేని లక్ష్మీనరసింహారావు చౌదరి.
(ఈవిషయమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నిక ప్రకటింపజాలము. (ఆం. ప. సం.)

III

వైశ్యసోదరుల కొక విజ్ఞాపనము

అయ్యా,

ఇటీవల ఆంధ్రపత్రికయందు కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానమును గురించి ముద్రింపబడిన దండలు చూచియుందురు. అందు ధర్మకర్త లిద్దరు నిలుపబడి రని యున్నది. నిలుపబడిన వారే కారణమున నిలుపబడిరో తదితరు లేకారణమున స్థాన నైర్ద్య లయికో తెలియవచ్చును. కొంత మోచింప ప్రస్తుతపు ధర్మకర్తయొకక పద్ధతియందు కొంత కొంత యున్నట్లు తోచుచున్నది. దానిగూర్చిన వ్యాఖ్యానపు తీర్పును వైశ్యజను లందరు చూడవలయును. అది వలసినవో కొంతవఱకు మార్పుపడవలయును. ప్రస్తుతము ధర్మకర్తల నెన్ని కొనుట, అందుల కర్హత, ఎప్పు కొనబడుట కర్హత, స్థానాలంకారపరమాణుము, ఇవన్నియు చక్కగ నేర్పడవచ్చువి. మూలపద్ధతియగుగ నున్నట్లు తోచుచున్నది. అది శీఘ్రముగ వెలిచేయబడుట తెన్ను.

ధర్మకర్తలు చాలవరకు భాగ్యవంతులు. లౌకికవ్యవహార ప్రగర్తకులు; దానంజేసి యట్టివారు విశేషించి యట్టి దిట్టము లంగల చెట్టెల్ల భోగిట్టి సరియైన చట్టమునం బెట్టుట వట్టిమాట. అట్టి స్థానమునకు తగినవారు కీర్తిపంతులంగన వల శేఖరులుగాను నుండుట యుత్తమమే కాని, కలయు కార్యంబు లన్నియు వారిచే వలయురీతిని జరుపబడవు. వారికింగల వేయిపజలలో నిది యొకటి యగును. ప్రస్తుతము ధర్మకర్త స్థానము నలంకరించి యుండువా రందరు వట్టివారుగనే యున్నవారు. ఎట్టివారుగ నుండిన ధర్మంబులకు చెడుగు లేకుండనో అట్టివారే యిప్పుడు తొలగింపబడిరి. ముమ్మారు మోచింపి చూడ వారిలో సొకరు దేవస్థానధర్మంబులకు సంబంధించిన వైద్యకాలయం దేమి భోజనకాలయం దేమి కళాశాలా విద్యార్థుల భోజనకాలయం దేమి ఎంతయు శ్రద్ధ పుచ్చుకొని వీదలయి అబలులయి అపాఖంబయి యుండువారల కందఱకు మేలుగుచ్చుచుండిరి. అట్టివారు నిలుకడగ నుండుట యెంతయు సంతోషదాయకము. వారు ఇటీవలనే ధర్మకర్త స్థానపదవికి వచ్చిరి. ఇప్పుడు నిలిపివేయబడిరి. కొంద రన్ననో చిరకాల మున్నవారు. దీనివట్టి చూడ పదవింకూర్చిన కాల పరమాణుము పొడిచిపెట్టెనున్నట్లు గన్పట్టుచున్నది. అది కడుంగడు శోచనీయము.

ఇట్టి ధర్మకర్త స్థానపదవులకు వచ్చువారు కులశేఖరులు గను లౌకికవ్యవహారదక్షులుగాను నుండుటయే కాక దయాళువులు శ్రద్ధావంతులు శాంతమనస్కులు ప్రయత్నాపకులు ప్రజారంజకులుగా నుండుట యత్యంతవశ్యకము. అట్టి ధర్మగుణంబులే యిట్టి ధర్మగుణంబును రక్షింపగలవు.

ప్రస్తుతము ధర్మకర్తలుగ నుండు దేవస్థానభోజనకాలయం దేమి, వైద్యకాలయం దేమి చాలవఱకు కొంతవలగవు. భోజన కాలయందలి దిట్టంబులు చాలవఱకు తక్కువ. ప్రతిదినసంబు నువయోగింపబడి భోజనపదార్థంబులయం దెన్నియో లోపంబు లుండును. అన్నయి విద్యార్థులందరేవీ యడిగిన తెల్లనుగును అట్టివిద్యార్థులు మన వైశ్యులయిననో విడియునుచే వానిని వెలి పుచ్చరు. బ్రాహ్మణ విద్యార్థులు వెలిపుచ్చు వండుబతుకు తగిన కారణము లుండును. అట్టి వన్నియు బయలుపడుటకు విద్యార్థుల యిబ్బందులకు తెలియజేయు సొక పుస్తకమో వానిని లభించియుండుట కొక చిన్న నెట్టెయో యుండవలయును. సదపడి బ్రాహ్మణవిద్యార్థుల విషయమును కొంత మోచింపవలయును. వారి సంఖ్య నానాటికి తీసికట్టగుచు న్నుది. వారు వేదాధ్యయనమందును లౌకిక విద్యయందును ఏమాత్రము కొంతవడినను దఱిమివేయబడుటయే కాక అపుడపుడు కొందఱు ధర్మకర్తల యాదార్యమువలన మొగమున బొట్టు లే దనియు నిగ యిదే దనియు సొకపూట బువ్వ పోగొట్టుకొను చుందురు. ఇట్టి లోపంబులను సరిదిద్దు కొనుట అధికారులకు సరియే కాని, ఇదే సరి యని వారిని మీదఱిని పొమ్మని నాటద్రోటుట పొడికాదు. అవిషయంబులన్నియు ధర్మకర్తలేమి దేవస్థాన కార్యదర్శియేమి మిక్కిలి యోగ్యులో మోచింపి సరిపఱుప వలయును. ధర్మవైద్యకాలయం దన్న అందు నుండులం జేయు పొంగిలు ఎన్ని నాస్థులనునో మును తెల్లున్నవో వీదలంద రెల్లు నిత్యమును ఆదరింపబడుదురో ఇప్పుడు చక్కగ తెక్కింపబడవలయు.

కాబట్టి పూర్తిగ మోచింపి చూడ ఈ ధర్మోద్ధారణము తదియపరిపాలనము మన కులజాల కందఱకును అవశ్యక ర్తవ్యము. దానిని గురించి మన మందరమును పాటుపడవలయును. ధర్మకర్త నియోజనాధికారము ఈ పురియందు గల మన వెళ్ళుల కందఱికి తెలిసినదిగను వైశ్యశేఖరుల కనేకులకు లో

బడినదిగను నుండవలయును. కాని, కులశేఖరుల కందఱకు ఇహ రత్నంబుల మనుకొనెడి యిరువురు మువ్వరి చేతులందే య కాల ముండగూడదు. అది శ్రేయస్కరంబు కాదు.

చెన్నపురి

జి. వి. రమణయ్య.

తెక్కలి.

గంజాము జిల్లా తెక్కలిలోని కాంగ్రెసుసంఘము శర్మగారి తీర్మానము నామోదించుచు రాజప్రతినిధికి తంజి వార్తను పంపినది.

NOTICE.

Sealed tenders for printing, binding &c of the Guntur District Board for the year 1918-1919 will be received by the President, District Board up to the 20th February 1918. Successful tenderer will have to execute an agreement.

For forms and other particulars apply to the President, District Board, Guntur who does not bind himself to accept the lowest or any tender.

నోటీసు.

1918-1919 వ సంవత్సరములో గుంటూరు జిల్లా బోర్డువారి అచ్చుపనులు వగైరా చేయుటకు తెుండర్లను పెట్టదలచినవారు 1918 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 20-వ తేదీ లోపుగా తెుండర్లను సీలు చేసి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారికి పంపవలయును.

ఎవరి తెుండరు అంగీకరింపబడునో వారు ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలసియుండును.

ఫారములకొరకు యింకా యితర విషయముల గురించిన్ని డిప్యూటీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి చేర వ్రాసి కనుగొనవలయును. (1056)

District Board Office, Guntur. Dated 5-2-1918. E. A. DAV'S, President, District Board.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ.

(ఇండ్లాండు కంపెనీలో ఇంకాకొన్నరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు.

(1057)

తిరువళ్ళూరు, తై అమావాసోత్సవము

ఫి బ్ర వ రి, 1918.

ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగ్గు చాలకుండుటాజేసి ఫిబ్రవరి 1918 వ సం॥ తిరువళ్ళూరులో రాబోవు తై అమావాసోత్సవమునకు యాత్రికులుపోవుటకు ప్రత్యేకముగా ప్యాసెంజరుబండ్లు గాని, స్పెషలు బండ్లుగాని వేయబడవుగావున పోనిచ్చుగించువారు ముందుగానే జాగ్రతపడవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు.

(1050)

స్పెషలువర్క్సుకిపార్టుమెంటు-డ్రెయినేజ సెక్షన్ 1918-19 సం॥ హార్ల వేరు మెటీరియలు సప్లయచేయుటకు తెుండర్లు.

ఇరుప సామాను తెుండర్లను (హార్లవేరు) కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి 27వ తేదీ బుధవారము 12 గంటలవరకు వచ్చెనను.

అచ్చు తెుండరు ఫారములు కార్పొరేషను రివీన్యూ ఆఫీసువారికి రెండు రూపాయలను చెల్లించిన లభించును. ఈ రెండు రూపాయలు మరల వాఫసు చేయబడవలవు.

మదరాసు } డి. డబ్ల్యూ. మాడ్గి.
సేవీయబహర్లు } స్పెషలు ఇంజనీరు
31-1-18. } మదరాసు కార్పొరేషను,

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

కరోలా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, దవడదాగము, పులిలేపురాదు, భేదులుగావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము X అయ్యేలాగున గర్భశోధన గావించును.

1 పౌను, 1 పౌను సీసాలు

సీసా 1-కి వెల

రు. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరు గారి

లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు.

రోగులకు సంభవించు తల

కొపి. అజీర్తికి, చెడిన కార్య

Xలుగు బాధలకును,

అలవలకును, అకలిబాధకును,

వికాసవిహీనతకును అరోచిత

కును, తల తిరుగుటకును, విసు

గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

సీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి

నను వెంట్రుకలను తక్షణమే

మినమినలాను నలుపుగా గాని

గోధుమరంగుగా గాని మార్చ

గలదు. సదో ధ లి త ము

శాశ్వతము.

ఈ సాల్వ్యాషక్ డై పెట్టె 1-కి

రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd

Pharmaceutical Chemists &

Druggists, Mount Road,

MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్క్రిత్ ఆండు కో.,

(లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు

మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక పేరునుదాహరించ గోరెదము

368

చాధాపిడిదులకు వరము: బహాడిశ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అవకాశపు రక్తమణలన జనించు బాధ్యులకు కీరీడుకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండహాలను

కొండ్రు, ప్రాంతోష్ణులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షకుప్రకారినే

(38)

నిజాబిధిసారసపరిల్లా నుంచి మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యభచ్చినను అన్ని విధములైన బాధలను

పోగొట్టును. కీరీడుకంటి పొడిననదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నివృత్తులను పోగొట్టి రక్తమణ

కక్షకుప్రకారము. కీరీడుకంటి గుండును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 కొమ్మల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రొద్దులను: పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

విక బాషాలిపి ప్రశంస

ఇది కన్నులకంటి జబ్బులకు విరచితము.

రు. 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్ర వర్షకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియత కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారికి

ప్రొద్దులను. రు. 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకు చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.

అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్వ్యాషక్."

Willes Dove & Company's "BitumasticSolution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల

మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు

వచ్చువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ

చూచినను వాడుచుండుదు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సాల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

389

(ప్రకాశకామృతం నామవృద్ధు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ్యుష్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనో

వేగము, సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా

సాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు,

అమెరికావారి చీట్ల పేకతమాలు, విచిత్రవిశోధనవిద్యలుగలవు.

ఇంతేగాక మనుష్యునిమాయమయేముట, చీకటిలోచదువుట,

నీళ్లవైన నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో

సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలుక యగుట, వెడ్డపులిని చేసి

చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము

లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంఠలు కట్టు

కొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన

గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట

మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కిది సులభమైన మార్గము.

నెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకో గలరు.

ఈ వెడ్డ గ్రంథము అమృతమైనదని ఈ గ్రంథమును

వి. పి. X 15 యాసాయలకు అమ్మబడును. ధరభాస్తు ధారు

లకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తు

దారు లనగా తమ ధరభాస్తులోకూడ రు. 4 లను యీ క్రింది

విలాసమునకు తక్షణమే మణియార్చు చేసి తమపేరును రిజ

స్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఓంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

కారణంబు: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది.

అందరు బడివిశీలవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి కేటం.

అంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిక

డును. చిగుళ్లునుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటిదుర్గంధము

లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమ్మతాంజనం దివో. } 109, (ఫేరికాడ్డు, బొంబాయి,

రీ. తంబుకెట్టి వీధి. మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

తయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.

చిన్నవైశా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

అంధ్రవత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు కాన్సు 212, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్స్ డిపో,

మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యామయైన

వెలకు దొరకును. కాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీవతి, బి. పి. ఎం. బి. పి. ఎం.

(946-987) టె. జరు.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 2-0-0

శివారోజ్జేపు కన్నూరి, మంచిది కులము 1-కి ... 80-0-0

మంజుల పుష్ప కులము 1-కి ... 2-0-0

సోదోజనము, మంచిది ,, ... 7-0-0

కనకపుష్పము కులము 1-కి ... 0-10-0

పచ్చకర్పూరం ,, ... 2-0-0

బాలాపుష్పము సీసా 1-కి ... 0-12-0

తాంబూలమాలెలు, ను వాడునగా నుండును 50-కి 0-8-0

అమ్మతాంజనము శివో, మదరాసు, బొంబాయి.

అమ్మతార్ల వ అవలేవ్యాము.

ఈలేవ్యాము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి

కాశ్యతనుము నొసంగును. 219

అరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్యుద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన బహుళ భిక్కు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణికోంకర్ గోవింద్,

అంగంకర్ గోవింద్ భాలయ్య, 151, బ్రాడ్వే వృధాను.